

**ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE**

**FAKULTA
BIOMEDICÍNSKÉHO
INŽENÝRSTVÍ**

**BAKALÁŘSKÁ
PRÁCE**

2019

**NIKOLA
DVOŘÁKOVÁ**

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Analýza teroristických útoků na měkké cíle na území Evropské unie v letech 2011–2018

Analysis of Terrorist Attacks on Soft Targets in EU in Years 2011–2018

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Vedoucí práce: PhDr. Václav Adámek

Nikola Dvořáková

Kladno, květen 2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Dvořáková** Jméno: **Nikola** Osobní číslo: **465296**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Plánování a řízení krizových situací**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Analýza teroristických útoků na měkké cíle na území Evropské unie v letech 2011 - 2018

Název bakalářské práce anglicky:

Analysis of Terrorist Attacks on Soft Targets in EU in Years 2011 - 2018

Pokyny pro vypracování:

Předmětem bakalářské práce bude analýza teroristických útoků na měkké cíle na území států Evropské unie od roku 2011 do roku 2018. V teoretické části budou vymezeny základní pojmy související s terorismem, jeho vývojem a charakteristikou, včetně jeho příčin a záměrů. Důraz zde bude kladen na představení problematiky ochrany měkkých cílů. Praktická část bude zaměřena na zpracování statistických údajů o provedených teroristických útocích v letech 2011 až 2018 na území EU, které budou následně porovnány a vyhodnoceny. Výsledky budou prezentovány formou grafů. Bude také provedena komparace teroristických útoků spáchaných na promenádě v Nice a na ulici La Rambla a následná SWOT analýza, na jejímž základě bude stanoveno doporučení ke zvýšení bezpečnosti v podobných oblastech.

Seznam doporučené literatury:

- [1] EICHLER, Jan, Terorismus a války v době globalizace, ed. 1., Praha: Karolinum, 2010, ISBN 978-80-246-1790-9
- [2] SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD, Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století, Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010, ISBN 978-80-210-5288-8.
- [3] ŘEHÁK, David, Vybrané aspekty soudobého terorismu, ed. 1., Praha: Agentura vojenských informací a služeb, 2008, ISBN 978-80-7278-443-1

Jméno a příjmení vedoucí(ho) bakalářské práce:

PhDr. Václav Adámek

Jméno a příjmení konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **18.02.2019**

Platnost zadání bakalářské práce: **18.09.2020**

prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., MBA, dr.h.c.
podpis vedoucí(ho) katedry

prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student(ka) bere na vědomí, že je povinnen(a) vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studenta(ky)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Analýza teroristických útoků na měkké cíle na území Evropské unie v letech 2011–2018 vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 15.05.2019

.....
podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Václavu Adámkovi za jeho cenné rady, kritické, ale konstruktivní připomínky, notnou dávku trpělivosti a čas, který mi věnoval. Dále bych ráda poděkovala paní Mgr. Monice Donevové, za její ochotu, podporu a velmi cennou pedagogickou pomoc.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá problematikou teroristických útoků proti měkkým cílům na území EU v letech 2011–2018. Tento typ útoků se do povědomí obyvatel EU dostal především v souvislosti s růstem teroristické organizace IS a šířením jejího vlivu mezi západní společnost. Pro EU, založenou na demokratických principech, představují teroristické útoky zdroj neustálého strachu, který se projevuje stále silnějším xenofobním smýšlením obyvatelstva.

Teoretická část bakalářské práce byla věnována objasnění používaných pojmů a přiblížení současného stavu na Blízkém východě, který má vliv na bezpečnostní situaci v EU. Dále se práce zabývala objasněním termínu terorismus, motivačními faktory teroristů a popisem jednotlivých forem zbraní. Zahrnuti byli také původci hrozby terorismu, jejichž působení lze v EU v posledních letech nejčastěji pozorovat. V neposlední řadě byla nastíněna problematika ochrany měkkých cílů, jejich atraktivita pro potencionální útočníky a základní principy této ochrany. Cílem práce bylo popsat trendy související s teroristickými útoky proti měkkým cílům ve sledovaném období, čehož bylo dosaženo v praktické části.

Praktická část sestává ze statistické analýzy dat, na jejímž základě byly zhodnoceny trendy útoků proti měkkým cílům na území EU a která byla vyjádřena formou grafů. Sledovány byly útoky v jednotlivých zemích, počty obětí, motivy a použité zbraně. Dále byla provedena komparace teroristických útoků v Nice a v Barceloně, u nichž byly nalezeny shodné aspekty, jako motivace útočníků či použité zbraň. Významnou částí je také SWOT analýza zabezpečení měkkých cílů, konkrétně parků, náměstí, ulic a promenád a následná obecná doporučení na zvýšení jejich odolnosti.

Klíčová slova

Bezpečnost, Evropská unie, měkké cíle, ochrana, terorismus, teroristický útok

Abstract

This bachelor's thesis deals with terrorist attacks against soft targets on the territory of the EU in 2011–2018. This type of attack came to the attention of EU inhabitants especially in connection with the growth of the IS terrorist organization and the spread of its influence to western society. For the EU, founded on democratic principles, these terrorist attacks represent a source of unceasing fear that is manifested by the ever growing xenophobic persuasion of its inhabitants.

The theoretical part of this bachelor's thesis focuses on clarifying the used terms and the current situation in the Middle East that affects the security situation in EU. The work also deals with clarifying the term "terrorism", motivation factors of terrorists and a description of particular kinds of weapons. It also includes originators of the terrorist threat whose operations in EU in recent years can be mostly seen. The next point is the protection of soft targets, their activity for potential attackers and the key principles for their protection. The aim of the work was to describe trends linked with terrorist attacks against soft targets in the surveyed period, which was achieved in the practical part.

The practical part consists of a statistical analysis of data in the form of graphs where attacks in particular countries, the number of victims and the guns used were observed. This analysis helped to evaluate trends of attacks against soft targets in the EU. The next point was a comparison of the terrorist attacks in Nice and Barcelona where common aspects were found such as the motivation of the attackers and the gun used. A SWOT analysis of soft target protection, including parks, squares, streets and promenades, and the resulting general recommendation to increase their resistance, is another significant part of this bachelor's work.

Keywords

Safety, European Union, soft targets, protection, terrorism, terrorist attack

Obsah

1	Úvod	10
2	Současný stav	11
2.1	Vymezení základních pojmů	11
2.2	Vývoj situace ovlivňující teroristické útoky v EU.....	12
2.2.1	Důsledky Arabského jara.....	13
2.2.2	Migrační krize.....	15
2.3	Terorismus	17
2.3.1	Význam slova terorismus.....	17
2.3.2	Motivační faktory terorismu.....	18
2.3.3	Formy teroristických útoků	21
2.4	Původce hrozby terorismu v EU	23
2.4.1	Teroristické organizace.....	23
2.4.2	Osamělí vlci.....	26
2.4.3	Evropští džihádisté	27
2.5	Měkké cíle	29
2.5.1	Atraktivita měkkých cílů	31
2.5.2	System ochrany měkkých cílů v ČR.....	32
2.5.3	Principy zabezpečení měkkých cílů	35
3	Cíl práce.....	37
4	Metodika	38
5	Výsledky.....	41
5.1	Statistická analýza dat.....	41
5.2	Komparace vybraných útoků	49

5.3	SWOT analýza.....	63
5.3.1	Doporučení.....	65
6	Diskuze.....	70
7	Závěr.....	78
8	Seznam použitých zkratek.....	79
9	Seznam použité literatury.....	80
10	Seznam použitých obrázků.....	93
11	Seznam použitých tabulek.....	94
12	Seznam příloh.....	95

1 ÚVOD

Od počátku 21. století je terorismus a ochrana před teroristickými útoky jedním z nejdiskutovanějších fenoménů. Přestože na téměř každý teroristický útok reaguje společnost aktualizací a posílením bezpečnostních opatření, k útokům stále dochází, a co víc, počty obětí v západním světě dramaticky rostou.

Jako se mění světové bezpečnostní prostředí, mění se i modus operandi jednotlivých teroristických útoků. Místo státních symbolů, vládních budov a politických představitelů se cílem stalo civilní nezabezpečené obyvatelstvo v metru, na cestě do práce, v koncertní síni či na dovolené. Tyto činy v současnosti prostupují celou společností, ve které vzbuzují strach a podporují její destabilizaci, plní tedy svůj primární účel.

Nárůst útoků na civilní obyvatelstvo, a především nárůst ztrát na životech vede k potřebě zvyšovat ochranu míst s vysokou koncentrací osob a zdokonalovat prvky bezpečnostního systému. Zároveň tato situace vytváří jisté požadavky na postoje jednotlivých osob, států a mezinárodních společenství vůči globální situaci ovlivňující vývoj a růst terorismu.

Tato bakalářská práce si klade za cíl seznámit čtenáře s problematikou současného terorismu a se základními principy ochrany měkkých cílů. Dále provést analýzu trendu teroristických útoků proti těmto cílům na území Evropské unie (EU) v letech 2011–2018 a přiblížit opatření, jejichž aplikace by mohla vést ke zmírnění následků podobných útoků.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Vymezení základních pojmů

V této úvodní kapitole jsou definovány základní pojmy, které souvisí s teroristickými útoky a jejich pachateli, s náboženskou ideologií vedoucí k násilným činům a s migrační krizí. Přesné vymezení těchto termínů je nezbytné pro správné porozumění dané problematice.

Džihád lze přeložit jako „*boj*“ či „*snahu o významnou věc*“. Jedná se o kontroverzní termín, který díky nejednoznačnému výkladu může být chápán jako snaha být lepším muslimem, jako úsilí spojené se zlepšováním života v islámské komunitě nebo jako akt násilí pro rozšíření či obranu islámu. V současném světě se stal synonymem pro svatou válku vedenou muslimskými učenci proti nevěřícím. [1]

Džihádista, mudžahedín je osoba, která vede džihád s cílem obrany a rozšíření islámu. Coby bojovník na cestě Boží má za své činy slíbený Ráj, a přestože většina náboženství sebevraždy a násilí odsuzuje, mučednická smrt ve jménu Boha je v džihádu vysoce ceněna. Termín džihádista se v současném pojetí stal synonymem pro teroristu.

Evropský džihádista je osoba původem z Evropy, která po radikalizačních procesech odešla bojovat za Islámský stát, a stala se tak součástí džihádu, případně ta, která do IS neodešla a vede džihád ze svého domova. [2]

Sunnité tvoří dominantní proud islámu a představují přibližně 85 % všech muslimů. Jejich učení vychází nejen z Koránu, svaté knihy muslimů, ale také z tzv. sunny neboli souboru tradovaných výroků proroka Mohammada. Jejich učení je založeno na ortodoxním dodržování pravidel obsažených v Koránu a sunně, čímž je známá například Saúdská Arábie. [3][4]

Šiité tvoří druhou nejpočetnější skupinu muslimů, jejichž významné menšiny jsou například v Íránu, Bahrajnu, nebo Sýrii. Na rozdíl od sunnitů kladou důraz na původ chalífy a jeho pokrevní příbuznost k proroku Mohammadovi. Zároveň kritizují sunnitská dogmata, díky čemuž jsou sunnity označováni za bezvěrce a nepřátele čistého islámu. [3][4]

Islámský fundamentalismus představuje extrémní islám, který se projevuje nesnášenlivostí, neoblomností a pácháním násilím ve jménu víry. Fundamentalisté (islamisté) ke svému učení využívají pouze vybrané části z doktrinální formy Koránu. Jejich snahou je zůstat věrni původním islámským hodnotám a přesvědčit o své pravdě zbytek populace za cenu sebeobětování se. [5]

Uprchlík je člověk, který opustil svou zemi ze strachu z pronásledování nebo z důvodu ohrožení vlastního života a kterému je zajištěna mezinárodní ochrana spolu se základními lidskými právy. [6]

Ekonomický migrant je podle Ministerstva vnitra ČR definován jako „*cizinec, který opustil svou zemi dobrovolně s cílem zlepšení svého ekonomického postavení*“. [7]

Nelegální migrant je osoba vstupující na území cizího státu bez platných cestovních dokladů a bez platného oprávnění k pobytu, často mimo oficiální přechody a za pomoci bohatě zaplacených převaděčů. Nelegální právní status lze legalizovat podáním žádosti o mezinárodní ochranu, ovšem ne všichni splňují kvalifikační normy. [7]

2.2 Vývoj situace ovlivňující teroristické útoky v EU

Vstup do roku 2011 byl provázen dramatickými událostmi v severní Africe a na Blízkém východě, kde již nějakou dobu převládaly občanské nepokoje. Mladí demonstranti požadovali nespécifikovanou svobodu vytvářením sloganů a hesel šířených prostřednictvím sociálních sítí. Žádali obměnu dlouhodobých

autoritářských vlád, které v daných oblastech dosud zajišťovaly stabilitu. Demonstrace označené americkým politologem Marcem Lynchem jako „arabské jaro“ [8][9] sice vedly k jistým vnitrostátním změnám, přesto neskončily rozvojem oblastí a vznikem demokracií, jak se očekávalo. Bylo nerealistické očekávat plnou demokratizaci a sekularizaci, vzhledem k silně zakořeněné propojenosti náboženství s politikou, nedostatečné občanské kultuře a nedostatku demokratických institucí v arabském světě. V několika státech proběhly pokusy o násilné potlačení protestů, což napětí ještě zvýšilo. Po neúspěšných vojenských pokusech byli nuceni odstoupit čtyři představitelé států: prezident Egypta Husní Mubárak, prezident Tuniska Zín Abidín bin Alí a prezident Jemenu Alí Abdalláh Sálih. Libye a Sýrie následně upadly do občanských válek, které měly vliv na bezpečnostní situaci v Evropské unii. [10]

2.2.1 Důsledky Arabského jara

Stále trvající syrská občanská válka představuje nepřehledný konflikt, do kterého se v průběhu dění zapojilo několik významných aktérů. Mezi původně zneprátelené strany patřil režim prezidenta Bašára al-Asada, který tvrdě potlačil demonstrace v lednu 2011 a mladí demonstranti, později tvořící opozici ozbrojených rebelů. Nekončící boje vedly k radikalizaci části povstaleckých skupin a k velkému přílivu bojovníků ze zahraničí. Země se rozdělila na velký počet oblastí ovládaných různými frakcemi, kdy všechny zpočátku bojovaly za stejný cíl, ovšem pomocí rozdílných metod. Nepřehledné situace využily radikální skupiny z okolních států, které vycítily příležitost dostat se k moci. Šanci vycítila také odnož al-Kaidy, tehdy známá jako Islámský stát v Iráku, která pod vedením Abú Bakra al-Bagdádího vybudovala v Sýrii milici zvanou Džabhat an-Nusra li-Ahl aš-Šám. V roce 2013 se tato velmi úspěšná organizace rozdělila na převážně syrské bojovníky podporující al-Kaidu a na odnož nazvanou Islámský stát v Iráku a Levantě (ISIL), označovanou také jako Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS). Ta spadala pod vedení al-Bagdádího a z velké části byla tvořena brutálními zahraničními bojovníky. [10][11]

Cílem ISIL nebyla podpora režimu ani rebelů, nýbrž vlastní záměr, který spočíval v dobytí nestabilního území a založení vlastního státu. Na přelomu roku 2013 došlo k fyzickému smazání syrsko-irácké hranice, což umožnilo plynulý přechod islamistických jednotek mezi oběma státy. Bojovníci ISIL dále ovládli téměř veškerá sunnitská území v západní části Iráku a východní Sýrii, na nichž 29. června 2014 vyhlásili Islámský stát (IS). Stejně jméno přijala i vládnoucí organizace, původně známá jako ISIL. Představitelem nově vzniklého státu byl ustanoven vůdce organizace Abú Bakr al-Bagdádí. I přes nedemokratické a kruté praktiky této organizace došlo k vybudování jistého totalitního státního zřízení, které dokázalo zajistit základní veřejné služby a potřeby obyvatelstva ve válkou zničených regionech. Existence chalífátu ovšem nebyla nikdy oficiálně uznána světovým společenstvím. Díky propracované a účinné propagaci šířené do celého světa prostřednictvím hojně využívaných sociálních sítí a internetu došlo v době rozkvětu IS k masivní radikalizaci sunnitských muslimů. Nejen z oblasti Blízkého východu, ale i ze zemí Evropské unie proudily do Sýrie přívrženci islámu s cílem vést džihád a podpořit vznik náboženského státu. [10][12][13]

IS se tak stal celosvětovou hrozbou. O nebezpečnosti jeho vlivu a činů svědčí provedené teroristické útoky na evropském území, k nimž se IS následně přihlásil a které byly relativně časté v době jeho vzestupu. Jedná se například o útoky ve Francii, Belgii, Španělsku či Německu, které byly provedeny příslušníky IS nebo evropskými džihádisty, kteří sebevražedný útok spáchali ve jménu IS. Velmi často docházelo také k brutálním teroristickým útokům na Blízkém východě. Neudržitelný stav napětí a strachu vedl k dočasné neoficiální spolupráci prezidentského režimu, rebelů a mezinárodního společenství proti teroru IS. Od září 2014 se do konfliktu zapojila mezinárodní koalice vedená USA, která podnikla letecké útoky na oblasti kontrolované IS. Tyto společné údery vedly k tomu, že se v roce 2015 podařilo jeho expanzi zastavit. O rok později byla zahájena ofenziva na strategická města IS Mosul a Rakka, která byla v roce 2017 osvobozena. V té době už se IS snažil pouze udržet své pozice, o které přesto velmi rychle přicházel díky

prohraným bitvám se syrskými rebely, syrskými Kurdy a iráckou armádou, kteří těžili z americké pomoci. Do konce roku přišel IS stát o většinu území v Iráku i Sýrii. Tyto ztráty se projevily i na snížení četnosti teroristických útoků. [14][15]

V současnosti se IS považuje v Sýrii za téměř poražený, stejně jako v sousedním Iráku. Specifické spojení proti IS se rozpadlo a jednotlivé frakce opět stojí proti sobě bez společného nepřítele. Ohniskem konfliktu zůstávají syrští Kurdové, kteří jsou od roku 2018 přímým terčem útoků Turecka, na jehož straně stojí Svobodná syrská armáda. Na rok 2019 je také plánované stažení amerických vojsk ze Sýrie, což vyvolává obavy, jestli jejich odchodem nezůstane společenské vakuum vhodné k opětovnému růstu Islámského státu. Přestože přitažlivost IS pro zahraniční bojovníky klesá, podle dostupných zdrojů i nadále zůstává v Sýrii a Iráku na 30 tisíc džihádistů. Obávaný je také vznik tzv. digitálního chalífátu, který bude usilovat o udržení Islámského státu v povědomí veřejnosti a který bude nadále sjednocovat džihádisty po celém světě, byť pouze skrze virtuální stát. Represe a násilí ze strany režimu pomalu ustávají a vláda Baššára Asada směřuje k jistému vojenskému vítězství, což podle analytika serveru National Interests R. DePetrise *„není ani tak důsledkem mírového procesu pod patronací OSN, ale spíše tvrdého faktu, že Bašár Asad v konfliktu zvítězil za pomoci tvrdé síly a nemilosrdné obléhací strategie“*. [16][17][18]

2.2.2 Migrační krize

Občanská válka v Sýrii, pád tvrdého režimu Muammara Kaddáfího v Libyi, vzestup IS a nekončící boje mezi šíity a sunnity zapříčinily vznik největší uprchlické krize od druhé světové války. Podle údajů Mezinárodní organizace pro migraci a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky bylo v letech 2010–2017 evidováno přes 423 milionu vysídlených osob, z nichž 126 milionu muselo odejít ze své země, aby uniklo závažným konfliktům, represím z náboženských či rasových důvodů nebo následkům přírodních a antropogenních katastrof. Z celkového počtu nucených migrantů pocházelo více než 56 milionu osob (44,4 %) ze zemí Blízkého

východu, nejčastěji z Afghánistánu (22,7 milionu), Sýrie (24,6 milionu) a Iráku (6,6 milionu). Výrazná část nucených migrantů pochází také ze států Afriky, jako jsou Jižní Súdán či Somálsko. [19][20][21][22][23]

Přestože největší část uprchlíků přijaly státy jako Turecko, Libanon či Pákistán, příchod více než 1 milionu osob žádajících o azyl v zemích EU představoval obrovský nápor, na který nebyla Evropa připravena. [24] První masové vlny nebyly téměř vůbec řízené a přicházející jedinci nebyli identifikováni a evidováni. Kromě uprchlíků se mezi příchozími nacházeli také ekonomičtí a nelegální migranti. [25]

Téměř nemožná kontrola příchozích osob v době eskalace krize v letech 2015–2017 představovala riziko příchodu zradikalizovaných jedinců napojených na teroristické organizace. Neblahý dopad měla tato situace i na bezpečnost a integritu evropských států. V roce 2015 navrhla Evropská komise zavedení kvót přijatých uprchlíků pro jednotlivé členské země, které se ale staly kontroverzním tématem, polarizujícím evropskou společnost, a nakonec přijaty nebyly. Během vývoje krize došlo ke schválení společných pravidel a postupů při rozhodování, komu náleží nárok na mezinárodní ochranu a kdo je ekonomický či ilegální migrant. V současné době je migrační politika Evropské unie zaměřena především na mimoevropské řešení krize, které spočívá v navazování spolupráce se zeměmi původu a tranzitními státy. Velká část pozornosti je také věnována kontrole vnějších hranic, prověřování příchozích uprchlíků a jejich registraci. Od roku 2016 počet žádostí o udělení azylu pomalu klesá, přesto nevole přijímat a integrovat migranty do evropské společnosti u občanů jednotlivých států přetrvává. Masová medializace teroristických útoků umožnila vzestup extrémních pravicových stran, hnutí a iniciativ, jako například v České republice kontroverzní Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury nebo sousední slovenská Ludová strana Naše Slovensko. Hlavním tématem takovýchto populistických evropských stran je především migrace, boj proti Islámskému státu a islamizaci Evropy, díky čemuž se staly u značné části obyvatel populární. [26][27]

Demokratická evropská společnost musí být odolná proti ideologickému souboji o duše lidí, který se nyní na území Evropy odehrává. Nesmí se nechat zastrašit terorismem ani zlákat demagogií antiislamistických hnutí. V současné době je třeba najít rovnováhu a bránit hodnoty, na nichž se pracovalo po staletí.

2.3 Terorismus

2.3.1 Význam slova terorismus

S prvními teroristickými útoky jsou zaznamenány také snahy o vytvoření jednotné definice terorismu. Žádná z nich ovšem nebyla považována za dostatečně charakteristickou a odpovídající. Pojem jako takový je odvozen z latinského slova „*terrere*“, které znamená vyděsit, vystrašit. První zmínky ohledně použití tohoto termínu se váží k Velké francouzské revoluci a k hrůzovládě Maxmiliena Robespiera (1793–1794), během které docházelo k uplatňování represivních prvků vůči vlastnímu obyvatelstvu. Tato vláda byla označena francouzským slovem „*la Terreur*“, které kromě způsobu vládnutí označovalo i jednu z forem terorismu, státní terorismus. [28][29]

První oficiální definice byla použita roku 1937 na jednání Společnosti národů, kde hlavním cílem bylo uzavření Úmluvy o prevenci a potlačování mezinárodního terorismu neboli první globální protiteroristické úmluvy. Tento dokument definoval terorismus jako „*kriminální činy namířené proti státu zamýšlené nebo určené k vyvolání strachu v myslích určitých osob, skupiny osob či veřejnosti*“. [28] Díky nedostatečné konkrétnosti a přesnosti se ale s touto definicí velká část států neztotožnila. Dokument byl nakonec ratifikován pouze jedním státem. [28]

Přesnější definice se objevují až ve druhé polovině 20. století, kdy se terorismus stává aktuální a všudypřítomnou hrozbou. Dostává se do popředí zájmu odborníků z oblasti bezpečnosti a vzniká potřeba ho definovat. Na základě rozsáhlé meziuniverzitní spolupráce vznikla roku 1988 verze, se kterou souhlasilo

81 % dotázaných vědců. Ta definuje terorismus jako „metodu vzbuzování strachu prostřednictvím opakovaných násilných aktů, vykonávaných tajnými nebo polotajnými jednotlivci, skupinami či státními orgány z idiosynkratických, kriminálních nebo politických důvodů, přičemž na rozdíl od atentátů nejsou přímé oběti násilí pravým terčem teroru“. [28] Zmiňuje také, že oběti mohou být vybrány náhodně či záměrně a že slouží k manipulaci nebo upoutání hlavního terče. Předávání zprávy mezi obětí a hlavním cílem funguje na základě šíření strachu a násilí. [28]

Díky událostem z 11. září 2001 Evropská unie rozšířila definici teroristického činu, kterou následně zveřejnila v dokumentu s názvem *Společný postoj Rady EU pro užití zvláštních opatření k boji s terorismem* z roku 2001. [28] Ten zde byl vymezen podle způsobu provedení činu, charakteru činu a záměru činu. [30] Legislativa České republiky zmiňuje terorismus v zákoně č. 40/2009 Sb. - trestní zákoník, a to konkrétně v § 311 - teroristický útok a § 312 - teror. [31]

Přesná, mezinárodně uznávaná definice tohoto termínu zatím neexistuje. Zjednodušeně lze říct, že terorismus je metoda zastrašování a šíření násilí, zpravidla ideologicky nebo nábožensky založeným jedincem či organizovanou skupinou, proti obyvatelstvu, vládě či jinému orgánu veřejné moci, případně mezinárodní organizaci za účelem dosažení vlastních cílů. [31]

2.3.2 Motivační faktory terorismu

Inklinace k terorismu je založena na několika motivech, které podněcují k útokům na konkrétní cíle. Může pramenit z vnitřních pohnutek, jimiž jsou osobní nevyrovnanost nebo nedostatek uznání, nebo z vnějších, jako je kulturní motivace, založená na ochraně základních atributů, jimiž jsou víra, jazyk, území a příslušnost k určité skupině. Motivačním faktorem pro provedení teroristického útoku může být samotná příslušnost k té skupině, ve které sebeobětování představuje jediný smysl a v jejímž rámci dochází ke změně vnímání reality vůči lidem mimo organizaci. Rozhodování se v rámci organizace je také ovlivněno tím, že působení

strachu v lidech mimo skupinu evokuje růst sebevědomí, zatímco strach v rámci skupiny podporuje vnitřní sounáležitost. [32][33][34] Identifikace hlavního motivu by vedla ke znalosti, jak hrozbě předejít či zabránit, ovšem zřídka je známo, co je hlavní pohnutkou a co má pouze minoritní význam. Často se rozdíly mezi významností motivů stírají. [35][36][37]

V aktuální *Výroční zprávě Europolu o situaci a trendech v oblasti terorismu* (Terrorism Situation & Trend Report), dále jen TE-SAT, jsou na základě ideologické motivace jednotlivých útoků zmíněny následující typy terorismu:

- **Náboženský terorismus**

Náboženský terorismus je založen na ochraně a šíření hodnot souvisejících s příslušnou vírou. Jak bylo již zmíněno, v současnosti jsou teroristické útoky v Evropě nejčastěji spojovány s islámskými fundamentalisty, kteří svými činy demonstrují nesouhlas s neustále rostoucím vlivem západních demokracií, materialismem a fenoménem globalizace. Radikální výklad muslimských autorit vede k přesvědčení islamistů, že jsou boží bojovníci a téměř veškeré jejich teroristické útoky jsou projevem džihádu. [5]

Mediální antiislamistická kampaň prezentuje islámské radikály jako jedinou a největší hrozbu pro EU, přesto podle zprávy Europolu z roku 2015 vyplývá, že pouze 2 % útoků byla provedena islamisty, zatímco převážnou většinu měly na svědomí separatistické organizace. Je ovšem důležité zmínit, že nábožensky motivované útoky bývají hůře odhalitelné a jejich cílem jsou co největší civilní ztráty, zatímco útoky separatistů jsou mířeny převážně na hmotné a nehmotné statky. [5][38][39]

- **Etnicko-nacionalistický a separatistický terorismus**

Silně zastoupeným typem terorismu je etnicko-nacionalistický a separatistický terorismus, který lze pozorovat ve větší míře od 60. let 20. století. Útoky vedené určitým etnikem představují formu národně-osvobozeneckých bojů za právo na sebeurčení. Tento typ terorismu představuje podkategorii politického terorismu, v němž kulturní odlišnost minorit může vyústit v odtržení se etnicky odlišné oblasti od státního celku. Nejvýznamnější separatistické organizace působící na území Evropy jsou Fronta pro národní osvobození Korsiky (FLNC), Irská republikánská armáda (IRA) nebo organizace Baskicko a jeho svoboda (ETA). [38]

- **Ultrapravicový terorismus**

Ultrapravicový terorismus je charakteristický vyznáváním ideologie národního socialismu a hodnot, jako jsou tradice, autorita a národní stát. Jeho motivy vycházejí často z rasistického základu, s cílem ochránit tradiční hodnoty před nepřátelskými vlivy. [38]

- **Ultralevicový terorismus**

Ultralevicový terorismus je založen na rovnostářské ideologii, kdy pomyslně utlačované skupiny bojují za práva a zájmy nižších a slabších skupin. Častý výskyt levicově motivovaných útoků byl zaznamenán v jižních státech EU, jako jsou Řecko, Španělsko nebo Itálie, které byly nejvíce zasaženy ekonomickou krizí. Útoky extrémních pravicových a levicových skupin jsou zaměřeny na působení materiálních, nikoliv lidských ztrát. [38]

- **Terorismus zaměřený na konkrétní cíl**

Posledním typem útoků podle TE-SAT jsou útoky s konkrétním cílem tzv. single issue, jejichž cílem je změna politického smýšlení v konkrétních

záležitostech nebo praktik ve společnosti. Jedná se například o kampaně za práva zvířat, ochranu životního prostředí nebo proti provádění interrupcí. Tyto útoky jsou na evropském území ojedinělého charakteru. [38]

2.3.3 Formy teroristických útoků

V průběhu let došlo k vývoji teroristických motivů, kdy prvotní ideologické pohnutky ustoupily do pozadí nábožensky motivovaných činů. Změna cílů ovlivnila také výběr obětí, místa a vhodných zbraní tak, aby útoky vzbuzovaly maximální a dlouhotrvající mediální publicitu a vyvolaly pocit permanentní hrozby násilí. V dlouhodobém horizontu vede takový stav k narušení mezilidských vztahů a morálních hodnot, a následnému růstu nedůvěry ve státní aparát. Jednotlivé formy lze podle Foltina a Řeháka rozdělit na letální formu terorismu a neletální formu terorismu. [28]

- **Letální formy terorismu**

Letální forma terorismu spočívá ve využití represivních nástrojů, které lze dále podrobněji rozdělit na konvenční a nekonvenční. Konvenční nástroje představují sečné, bodné, střelné a výbušné zbraně a hořlavé látky, které tvoří významnou část arzenálu teroristů a organizací. Vývojový trend ukazuje na přechod od bombových útoků, populárních především pro svou konstrukční jednoduchost a těžkou odhalitelnost na konci 20. století, k útokům střelnými a bodnými zbraněmi, často využívaných v posledních letech. Významný vliv na změnu volby nástrojů má profil útočníka, kdy přibývají útoky jednotlivců na úkor organizovaných skupin. [28]

Nekonvenční formy terorismu představují zbraně hromadného ničení, za které je považován chemický, biologický, radiologický a jaderný materiál (CBRN). Tyto látky nepředstavují obvyklý prostředek ke spáchání teroristického útoku, přesto je známé jejich použití například v tokijském metru v roce 1995, kde rozptýlení sarinu sektou Óm Šinrikjó 12 osob usmrtilo a 5500 zranilo. [40] V současné době jsou

nekonvenční letální zbraně spojovány s občanskou válkou v Sýrii, kde v několika případech prokazatelně došlo k použití chemických látek proti obyvatelstvu, z čehož je viněn režim prezidenta Bašára al-Asada. Jednalo se například o 350 litrů sarinu nebo chemickou látku chlór. Vytvoření, udržování a následné efektivní využití CBRN látek je velmi náročné a většinou mimo možnosti teroristických skupin. Přesto představují závažnou hrozbu a je potřeba vytvářet vhodný systém prevence a ochrany obyvatelstva. [28]

- **Neletální formy terorismu**

Neletální formy představují sofistikovaný terorismus založený na využívání moderních technologií společně s letálními nástroji, případně jejich využívání jinak, než pro co byly původně vytvořeny. Podrobněji je lze rozdělit také na konvenční a nekonvenční formy. Konvenční prostředky představují tzv. unarmed terrorism, jenž využívá prostředky každodenního života jako zbraň. Jedná se o stále častější útoky prostřednictvím dopravních prostředků, které ve spojení s letálními zbraněmi, např. výbušninami, dokáží způsobit značné ztráty na životech i majetku. Využití automobilů jako zbraní bylo velmi efektivní například na vánočních trzích v Berlíně, kde v roce 2016 najel nákladní automobil naložený ocelí do davu lidí a 12 jich usmrtil, nebo v roce 2017 v centru Londýna, kde dodávka pohybující se vysokou rychlostí usmrtila 8 osob. Snadná dostupnost vozidel a jejich minimální nápadnost z nich často dělají nebezpečnou zbraň v rukou teroristů. [28]

Dalším prostředkem pro uskutečnění útoků je moderní výpočetní technika. Tento druh útoků cílených na internetové servery a weby je označován jako kyberterorismus a díky propojenosti internetové sítě je možné provádět jej na dálku. [28]

S rozšiřováním moderních komunikačních technologií souvisí i mediální terorismus, který prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků cílí

na názory, emoce a postoje jednotlivců či skupin tak, aby svým následným chováním působily nebezpečně a negativně na vývoj společnosti a její demokratické principy. [28]

Nekonvenční formy terorismu spočívají ve využití vysoce sofistikovaných zařízení, které mají vyřadit protivníka na určitou dobu z boje, ale bez trvalých následků na jeho zdraví. Jedná se o přístroje fungující na principu optiky, akustiky a elektromagnetického pulsu. Tyto přístroje jsou ve stádiu vývoje, tudíž nejsou pro teroristické útoky využívány. [28]

2.4 Původce hrozby terorismu v EU

Fenomén globalizace setřel hranice států i kontinentů a propojil svět. Tento proces představil nové možnosti nejen v rámci politických či ekonomických vztahů, ale také v rámci realizace terorismu. Současný svět dává jedincům na výběr, jestli se fyzicky stanou členem extremistické organizace nebo jestli se nechají inspirovat jejími ideami a činy skrze mediální prostředky a sociální sítě. Tato možnost volby utváří tři hlavní původce hrozby terorismu v EU, mezi něž patří teroristické organizace a jejich přímí členové, evropští džihádisté a osamělí vlci.

2.4.1 Teroristické organizace

Teroristické organizace představují spojení teroristů za účelem dosažení společného cíle prostřednictvím teroristických aktů. Často se jedná o spojení osob, jejichž dosavadní život nebyl dostatečně uspokojivý a jejichž identita nebyla ve společnosti ukotvena. Oproti jednotlivcům disponují relativně vysokým bojovým potenciálem útoku díky rozsáhlejšímu materiálnímu zabezpečení. Útoky jsou často prováděny na základě konkrétního aktu (politické prohlášení, vládní rozhodnutí), po němž následuje oficiální vyjádření vůdců, ve kterém je zmíněn důvod útoku. Činnost organizace je založena na vzájemné komunikaci jednotlivých článků a buněk, kdy z nejvyšších vrstev přichází pokyny k plnění dílčích úkolů na vrstvách

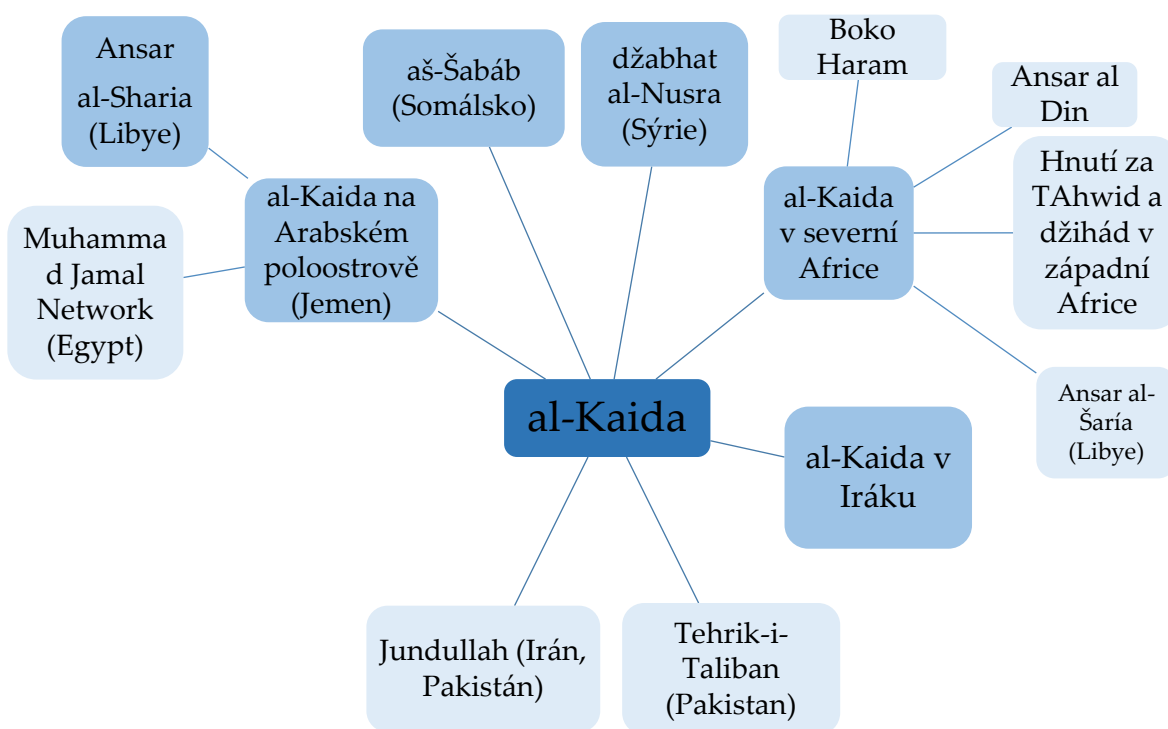
nižších. Nezbytnou komunikací vzniká informační stopa, díky které je riziko odhalení větší než u teroristů působících samostatně, proto je velmi důležitá volba struktury teroristické organizace. [36]

V současné době převažuje uspořádání označované jako tzv. pyramidové, kdy vrchol tvoří vůdci určující cíle a strategii organizace. Pod nimi se nachází aktivní kádři, kteří disponují odbornými dovednostmi a provádějí specializované činnosti. Poslední, nejdůležitější vrstvu tvoří podporovatelé, které lze rozdělit na aktivní a pasivní. Tato skupina je nejpočetnější a na rozdíl od prvních dvou prakticky nenahraditelná. Činnost nejnížší vrstvy spočívá v poskytování rozsáhlých služeb a informací, podílí se také na šíření myšlenek a získávání veřejné podpory. [41] Příkladem je teroristická organizace Islámský stát, kde pyramidové uspořádání odráží snahu o organizaci podobnou totalitnímu státu, v jehož čele stojí původci ideologie, pod nimi výkonná odborná složka a nejnižší jsou bojovníci a podporovatelé. Všechny tři vrstvy tvoří pomyslné občany chalífátu. [42]

Obrázek 1 Pyramidové uspořádání teroristické organizace. [Vlastní zdroj]

Druhým modelem globálního terorismu je tzv. síť, která představuje rozdělení jedné již fungující skupiny na několik téměř samostatných skupin, působících v rámci celého světa. Nejnižší jednotky pak představují buňky, které mezi sebou dále spolupracují a které jsou velmi snadno nahraditelné. Důraz je kladen na anonymitu jednotlivých buněk, kdy rozkrytí jedné nenaruší aktivity ostatních, případně činnost celé skupiny. Příkladem funkční síťové struktury je organizace al-Kaida, u které je infiltrace zvenčí téměř nemožná a k odhalení nejvyšších vůdců dochází velmi sporadicky. [43]

Obrázek 2 Síťové uspořádání organizace al-Kaida, jejich přidružených organizací a hnutí. [Vlastní zdroj]

Nezbytným nástrojem pro fungování všech skupin je nábor nových členů a s tím spojená dostatečná publicita. V době moderních technologií a sociálních sítí lze myšlenky šířit po celém světě během několika málo minut, čehož teroristické skupiny plně využívají. Příkladem cílené a funkční propagandy je IS, který prostřednictvím online magazínů a sociálních sítí zradikalizoval statisíce lidí z celého světa. Výborný rétor, slibující nastolení pořádku, náboženskou

sounáležitost a nový smysl života, případně videonahrávka plná strachu a násilí, navozující pocit nedotknutelnosti, ovlivňují mladé lidi po celém světě. Povinnost chránit ohroženou komunitu přivádí rekruty do zemí, kde probíhá svatá válka. Dlouhodobý ideologický zdroj, propaganda a nábor rekrutů udržují stabilitu jednotlivých teroristických skupin. Zmíněná propagační činnosti je cílena nejen na rekrutaci nových členů, ale i na radikalizaci jednotlivců, kteří jsou následně schopni působit sami. [28][44]

Přes veškerou mediální činnosti je hlavní snahou teroristických skupin udržovat utajené struktury, plány a jednotlivé osoby ve vyšším postavení. Rozkrývání těchto skupin představuje dlouhodobou a soustavou práci s nejistým výsledkem.

2.4.2 Osamělí vlci

Stále častějšími původci teroristických útoků jsou osoby označované jako tzv. osamělí vlci, kteří inklinují k ideálům konkrétní teroristické organizace, ale nejsou jejími členy a nespádají pod její kontrolu. Je možné, že tito lidé mají určité vazby na teroristickou skupinu, ovšem o provedení útoku rozhodují sami. Útok je často zdůvodněn náboženským motivem spolu s odkazem na konkrétní organizaci. [45][46]

Podle vyjádření Bezpečnostní informační služby (BIS) se ve většině případů jedná o osoby ve složité životní situaci, na okraji společnosti nebo bez naděje na společenské uplatnění. Vyloučit ovšem nelze ani zradikalizované fanatiky z vyšších společenských vrstev. Nejčastější je kombinace obou faktorů, tedy osobních frustrací spolu s extremistickými hodnotami, kdy významnou roli má samostudium ideologií na internetu, podpořené propagační činností jednotlivých teroristických skupin. [46]

Pro přípravu útoku osamělých vlků, na rozdíl od teroristických skupin, není potřeba mnoho času ani prostředků, stačí běžně dostupné chladné nebo střelné

zbraně či vozidlo zaparkované v garáži. Místem útoku již nejsou zabezpečené vládní budovy a letiště, ale obyčejná veřejná prostranství, jako jsou náměstí, ulice nebo kavárny, kde je možnost zasáhnou co největší počet nechráněných civilních osob, a udeřit tak na nejslabší článek lidské společnosti. Nebezpečnost osamělých vlků spočívá také v absenci dohledatelných komunikačních stop ohledně plánovaného útoku, díky čemuž je jejich odhalení a včasné zastavení složité. Přestože velká část útočníků již někdy byla konfrontována policií, nebylo to v souvislosti s podezřením z terorismu. Ovšem i přesto lze podle BIS podezřelého člověka nepřetržitě sledovat pouze několik dní a týdnů, rozhodně ne však let. [38][47]

2.4.3 Evropští džihádisté

Jednu ze současných evropských hrozeb představují mladí Evropané, kteří po procesu radikalizace našli smysl svého života v džihádu. Tuto skupinu tvoří muži i ženy, nejčastěji mezi 18. a 28. rokem života, kdy podle výzkumů dochází ke krizi identity a následnému hledání svého místa ve společnosti. Právě tito jedinci nejvíce inklinují k extremistickým myšlenkám a jsou lehce ovlivnitelní ideologickou manipulací. Většina evropských bojovníků představuje druhou či třetí generaci muslimských přistěhovalců, v jejichž rodinách ale náboženství praktikováno nebylo. Malá část konvertitů má křesťanský či ateistický původ. Tito mladí lidé tvoří rozmanitou skupinu, u které nelze jednoznačně určit důvod jejich konverze a následné radikalizace. V jednotlivých státech Evropské unie se liší jejich rodinné zázemí, dosažené vzdělání, kriminální minulost, společenská vrstva i další sociální aspekty. Motivačních faktorů je také mnoho, může to být silná víra v ideologii, potřeba dobrodružství, naivita nebo touha beztrestně vraždit. [2]

Ze sociologických výzkumů vyplývá, že ke konverzi často dochází po prvním kontaktu s praktikujícím muslimem, jehož výklad nemusí být radikální. Jeho vyrovnanost, oddanost víře a životní řád nabízejí alternativu k dosud neukotvenému životu mladého člověka. Následuje samostatné vyhledávání

informací na internetových webech a sítích a následné navázání kontaktu s místní muslimskou komunitou, čímž se dostávají do okruhu náborářů. Přechod k islámu s sebou často přináší nepochopení a negativní reakce společnosti, které vyvolávají u konvertitů pocit nespravedlnosti. Vzniká tak vztahové prázdno, které velmi rychle vyplní radikální verbíři, na jejichž popud dochází k následnému omezení kontaktů s okolím, rodinou a přáteli, jež jsou považováni za bezvěrce. Velká část úspěchu radikálních kazatelů spočívá v jejich znalosti evropského prostředí a místního jazyka, ve kterém kázání probíhá a kterému všichni rozumí. [2]

V rámci radikalizačních procesů byli mladí džihádisté vyzýváni, aby se zapojili do bojů či pomocných aktivit mimo Evropu po boku islamistů. Podle dostupných informací mezi lety 2011–2016 odešlo do Sýrie čtyři až pět tisíc evropských bojovníků. Největší nárůst počtu odchozích byl mezi lety 2014–2016, kdy došlo k vyhlášení chalífátu na území Sýrie a Iráku a růstu vlivu organizace IS. Nejčastěji šlo o občany Francie, Velké Británie, Německa a Belgie. Přibližně jedna třetina se později vrátila zpět do země původu. Skupinu navrátilců pravděpodobně tvoří mimo jiné také radikálové, vytrénovaní IS k přímému boji proti bezvěrcům a oponentům. S nimi spojené riziko spočívá nejen v konkrétních teroristických útocích, ale i v rekrutaci a radikalizaci dalších evropských spolubojovníků. Jejich návrat by mohl představovat jednu z významných teroristických hrozeb pro evropské společenství. V současné době jsou vracející se bojovníci zadrženi a postaveni před soud. Část z nich skončí ve věznicích, které ovšem představují další platformu pro případnou radikalizaci. V roce 2016 došlo k zastavení expanze IS na Blízkém východě, díky čemuž vydal mluvčí IS Abú Muhammad al-Adnání prohlášení, ve kterém vyzval k omezení odchodu džihádistů do chalífátu a nabádal k projevům radikalismu v zemích původu, když prohlásil, že *„...nejmenší čin, který příznivci IS učiní ve svých zemích, je pro nás lepší a účinnější a pro jejich zemi bolestnější“*. [2]

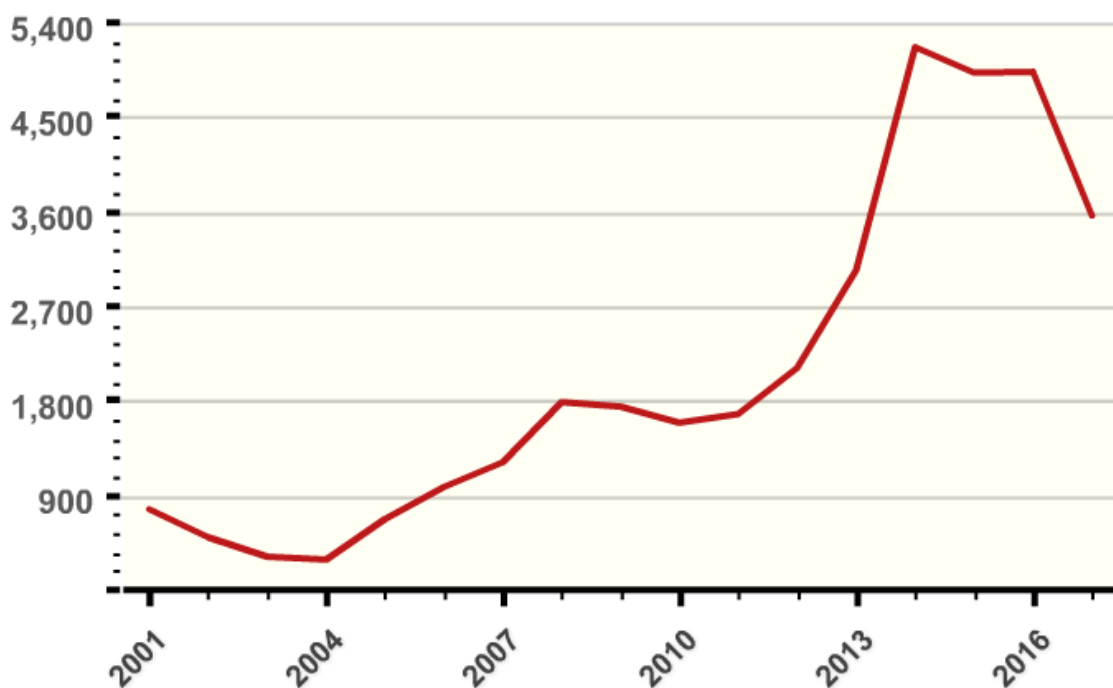
Aktuálně je pozornost Evropy věnována deradikalizačním procesům, jež se zaměřují na mladé lidi, kteří teprve do Sýrie chtějí odjet nebo kteří prošli výraznou radikalizací a které lze ještě zastavit. Cílem těchto procesů není zrazovat mladé muslimy od jejich víry, ale pouze od její radikální podoby, a poskytnout tak jinou perspektivu daného náboženství. Těchto projektů se účastní i umírněná muslimská komunita, která vede komunikaci s potencionálními džihádisty a ukazuje možnosti mírového sžití s dalšími náboženstvími a neislámskou společností. Důležitou součástí deradikalizačních procesů je také omezení financování a činnosti náborářů a modliteben nebo rozbíjení teroristických sítí sloužících k rekrutaci nových bojovníků. Mezi úspěchy v této oblasti patří například odhalení a následné rozložení belgické organizace Sharia4Belgium, která se podílela na radikalizaci mladých muslimů. [2][48]

Radikální islám bude světovým tématem minimálně po další dekádu, a jak říká ředitel organizace Violence Prevention Network Tomáš Mucke „...bránit jeho šíření bude důležitým úkolem nezávisle na tom, zda právě dojde k nějakému konkrétnímu útoku“. [2] Je tedy nezbytné, aby se Evropa zaměřila především na prevenci radikalismu, a snížila tak nárůst dalších evropských džihádistů. [2][42]

2.5 Měkké cíle

Vývoj terorismu a teroristické taktiky v posledních letech vedl k růstu počtu útoků mířených proti málo či nikoliv zabezpečené veřejnosti. Útoky páchané na vládní budovy, vojenské objekty nebo jiná dobře zabezpečená místa, označovaná jako tzv. hard targets, ustoupily do pozadí těmto novým útokům proti nechráněným cílům. Minimální možnost napadených subjektů bránit se a následující fatální následky vedly ke zvýšení atraktivity těchto útoků pro teroristické organizace. To mimo jiné potvrzují i data z Globální teroristické databáze (The Global Terrorism Database), dále jen GTD, spravované Marylandskou univerzitou v College Parku. Vysoká míra zranitelnosti civilních občanů se tímto dostala do povědomí státních

orgánů, široké veřejnosti i teroristických skupin a celosvětově se začalo diskutovat o potřebě ochrany tzv. měkkých cílů.

Obrázek 3 Trend vývoje útoků proti měkkým cílům v letech 2001–2017. [48]

Termín „měkké cíle“ (soft targets) tedy představuje poměrně nové označení bez oficiálně platné definice. Jeho význam je ovšem bezpečnostní komunitou vykládán jednotně jako „označení míst s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům“. [50] Koncepce ochrany obyvatel měkkých cílů pro roky 2017–2020, zpracovaná Ministerstvem vnitra ČR (MV ČR), je definuje jako „objekty, prostory nebo akce charakterizované častou přítomností většího počtu osob a současně absencí či nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům“. [51] Jedná se tedy o otevřená i uzavřená prostranství, akce a objekty, na které má přístup veřejnost a kde dochází k vysoké koncentraci osob, které se můžou stát potenciálním cílem teroristů. [51]

Měkké cíle lze rozdělit podle charakteru místa shromáždění osob na:

- **trvalá místa** – venkovní i vnitřní prostory, které běžně fungují jako místa pro shromažďování veřejnosti (sportovní komplexy, nákupní centra, nemocnice, aj.);
- **dočasná místa** – jedná se o dočasné akce placené nebo s volným vstupem, které se konají na daném místě ojediněle (festivaly, demonstrace, maratony, aj.). [51]

Jak již výše zmíněná definice napovídá, za měkké cíle lze označit například:

- *„bary, kluby, diskotéky, restaurace a hotely;*
- *kina, divadla, koncertní sály, zábavní centra;*
- *komunitní centra;*
- *kulturní, sportovní, náboženské a další akce;*
- *náboženské památky a místa určená k uctívání;*
- *nákupní centra, tržiště a obchodní komplexy;*
- *nemocnice;*
- *parky a náměstí;*
- *politická shromáždění, průvody, demonstrace;*
- *sportovní haly a stadióny;*
- *školská zařízení, koleje, menzy, knihovny;*
- *turistické památky a zajímavosti, muzea, galerie, veřejné instituce;*
- *významné dopravní uzly, vlaková a autobusová nádraží, letištní terminály;*
- *jiná symbolicky významná místa či akce;*
- *a další“.* [51]

2.5.1 Atraktivita měkkých cílů

Rozlišná míra přitažlivosti místa ovlivňuje jeho selekci. Přestože parametrů ovlivňujících volbu konkrétního cíle je mnoho, mezi hlavní lze zařadit počet osob

na daném místě, v konkrétní dobu. Koncepce ochrany měkkých cílů vymezuje základní kritéria pro určení potencionálního rizika následovně:

- **přístupnost veřejnosti** – ohrožení objektu se zvyšuje v případě, že se jedná o otevřený objekt s absencí autorizovaného vstupu;
- **zajištění objektu bezpečnostním personálem** – přítomnost osob dohlížejících na bezpečnost a pořádek zvyšuje zabezpečení potencionálního cíle a zároveň snižuje jeho přitažlivost;
- **počet a hustota osob** – nejvyšší možná koncentrace osob na daném místě v konkrétním čase je označována jako tzv. peak time a představuje vysokou míru atraktivity objektu pro spáchání útoku;
- **dostupnost Policie ČR nebo obecní policie** – jednotky policie představují faktor snižující přitažlivost cíle, především kvůli možnosti včasného odhalení útoku nebo jeho pohotového ukončení;
- **přítomnost médií** – medializace útoků, zvláště pak v přímém přenosu, vytváří vyšší přitažlivost místa především pro teroristické organizace, které toho využívají v rámci vlastní mediální kampaně;
- **symbolika místa** – symbolický význam zvyšuje ohroženost daného místa skupinami či jednotlivci vystupujícími jako odpůrci dané symboliky, často se jedná o motivy romské, židovské či americké. [51][52]

2.5.2 Systém ochrany měkkých cílů v ČR

Ačkoliv útoky proti měkkým cílům nejsou novinkou, došlo ke zvýšení jejich četnosti a rozšíření až v posledních letech. Problematika jejich ochrany se stala globálně diskutovanou záležitostí, jejíž komplexní zabezpečení je složité. Globální protiteroristické fórum vydalo v roce 2017 *Memorandum o osvědčených postupech na ochranu měkkých cílů v protiteroristickém kontextu v Antalyi* (Antalya Memorandum on Good Practices on the Protection of Soft Targets in a Counterterrorism Context), ze kterého vyplývá, že pro ochranu měkkých cílů je nezbytné pochopení hrozby,

sdílení informací a zvyšování připravenosti státní správy, průmyslu a veřejnosti na případné hrozby. [53][54] Jako klíčové uvádí budování tzv. public private partnership neboli partnerství veřejného a soukromého sektoru. [54][55]

Veřejný sektor je zde představován státem, mezi jehož základní povinnosti patří podle ústavního zákona č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR ochrana života, zdraví a majetkových hodnot občanů. Ochranu měkkých cílů Česká republika specifikuje v několika strategických dokumentech, jako jsou *Strategie ČR pro boj proti terorismu* od roku 2013, *Audit národní bezpečnosti* schválený vládou v prosinci 2016 nebo *Protiteroristický balíček* z roku 2016, ve kterém ochrana těchto cílů představuje jednu z priorit. Současně se schválením zmíněného *Protiteroristického balíčku* bylo také usnesením Vlády České republiky ze dne 27. července 2016 č. 711 uloženo zpracovat *Koncepci ochrany měkkých cílů pro období 2017–2020*. Ta shrnuje oblast ochrany a zajištění měkkých cílů a stanovuje základy jejich zabezpečení. [51] Podle Koncepce ochrany měkkých cílů jsou základní pilíře této tematiky v ČR stanoveny následovně:

- „*metodické vedení a vzdělávání;*
- *dotační podpora;*
- *komunikace, spolupráce, výměna informací a sdílení dobré praxe;*
- *aktioní přístup Policie České republiky k ochraně měkkých cílů“*. [51]

Na základě doporučení Auditů národní bezpečnosti vzniklo 1. ledna 2017 Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, které se mimo jiné podílí na výzkumu a zabezpečení měkkých cílů. Centrum spadá do gesce MV ČR. Jeho hlavním úkolem je monitorace bezpečnostního prostředí a jeho vliv na vnitřní bezpečnost státu. Na základě detekovaných hrozeb zpracovává návrhy pro jejich eliminaci, případně eliminaci jejich následků. Podílí se také na objasňování zpráv a dezinformací šířených skrze internetové a sociální sítě. [51][56]

Jednotlivé kroky k zajištění fyzických osob před násilnými útoky specifikuje dokument nazvaný *Základy ochrany měkkých cílů – metodika* zpracovaný týmem Soft Targets Protection Institute, z.ú. v červu 2016, na žádost MV ČR. Tato metodika pro ochranu měkkých cílů je zaměřena na prevenci závažných útoků a včasné rozpoznání neobvyklé situace členy bezpečnostních služeb, personálem a laickou veřejností. Samotný zásah proti útočníkovi provádí převážně profesionální státní či odborné složky. Výjimečně složky soukromé. Pro vedení zásahu proti útočníkovi či odstraňování následků útoku jsou vytvořeny tzv. Soubory typových činností (STČ) složek Integrovaného záchranného systému (IZS), mezi něž patří například STČ 09/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události s velkým počtem zraněných osob nebo STČ 14/IZS Amok-útok aktivního střelce. Legislativa ČR také prostřednictvím institutu nutné obrany, krajní nouze nebo možnosti ozbrojené ochrany a obrany upravuje možnost ochrany sebe a svého okolí proti přímému či hrozícímu útoku. [51]

Přestože primární odpovědnost za zajištění bezpečnosti civilistů nese stát, není v jeho schopnostech zabezpečit všechny objekty s vysokou koncentrací osob, vzhledem k jejich počtu a rozdílnosti. Spolupráce a spoluzodpovědnost soukromého sektoru je proto nezbytná. Zabezpečení konkrétních měkkých cílů není stanoveno v žádné právní normě, opatření na jejich ochranu jsou přijímána ve většině případů dobrovolně majiteli či správci objektů v podobě vlastních bezpečnostních postupů. Požadavky na jejich vytváření pramení nejen z potřeby preventivních opatření, ale také z důvodu připravenosti objektu na první minuty útoku a na dobu nezbytnou do příjezdu a zahájení zásahu jednotlivými složkami IZS, které dále postupují podle výše zmíněných Plánů typových činností. [51][52]

Správci či majitelé mají největší přehled nejen o konkrétním prostředí, charakteru události či aktuální situaci, ale i o svých zaměstnancích a přítomnosti dalších osob na místě. To umožňuje individuální přístup k danému objektu. Jejich role je tedy při ochraně jednotlivých měkkých cílů nezastupitelná. [51][52][54]

Dále objekty často disponují soukromými bezpečnostními službami, které působí jako ostraha obchodních center, nemocnic nebo jako pořadatelská služba při sportovních a kulturních událostech. Jejich adekvátní vzdělávání, příprava a znalost konkrétních bezpečnostních postupů pro daný objekt nebo kulturní událost může vést k včasné detekci podezřelého chování, případně bezprostřednímu přivolání pomoci, oddělení civilních osob od útočnicka nebo k odvrácení útoku svépomocí. [51][54]

Vlastníkům a provozovatelům objektů s vysokou koncentrací osob a minimálním zabezpečením je od roku 2016 k dispozici telefonní linka provozovaná Policií České republiky, která má sloužit jako metodická podpora v nepřetržitém provozu. [51][57]

2.5.3 Principy zabezpečení měkkých cílů

Jednotlivé kroky eliminující pravděpodobnost provedení útoku na měkké cíle a rozsah škod lze podle Metodiky pro základy ochrany měkkých cílů rozdělit do časových rovin před vznikem konfliktu (prevence, odrazení útočnicka), během konfliktu (detekce, reakce) a v době po konfliktu (zmírnění dopadů). [52]

Tvůrci Metodiky také doporučují následující základní opatření pro zabezpečení a zvýšení odolnosti měkkých cílů:

- **znalost bezpečnostních specifíků** – co je předmětem ochrany, kdo představuje riziko a jaké jsou silné a slabé stránky objektu;
- **metodické řešení bezpečnosti** – nejprve určit prvek, který je potřeba zabezpečit, poté vybírat funkční opatření;
- **angažovat personál** – vzdělávání v oblasti prevence, včasné identifikace a zmírňování dopadů incidentů;

- **primární orientace na prevenci a zmírnění dopadů** – cílem není eliminace útočníků, ale přijetí vhodných opatření pro prevenci a zmírnění dopadů konfliktu;
- **standardizace postupů** – sestavení individuálního plánu postupů s ohledem na potenciaální rizika a jejich možnou eliminaci;
- **vlastní koordinační plán pro management** – náročná situace po vzniku konfliktu vyžaduje pohotová rozhodnutí, která je ideální stanovit dopředu;
- **zvyšování bezpečnostního povědomí** – pravidelné školení a procvičování postupů s personálem a dalšími přítomnými osobami;
- **spolupráce s příslušným oddělením Policie ČR a obecní policie** – prohlídka a zhodnocení bezpečnostních aspektů a nedostatků objektu;
- **detekce násilného úmyslu** – metody rozpoznávání podezřelého chování při vstupu a během pobytu v objektu;
- **zájem o prostory v okolí měkkého cíle** – ochrana přilehlých lokalit nebo dalších součástí měkkého cíle. [52]

3 CÍL PRÁCE

Základním cílem této práce je popsat trendy související s teroristickými útoky proti měkkým cílům v období let 2011–2018 a zvýšit tak povědomí o jejich nutné ochraně. Tento časový úsek byl zvolen na základě nárůstu počtu obětí na území EU, který lze pozorovat v souvislosti s působením a růstem vlivu teroristické organizace známé jako Islámský stát.

Teoretická část se zaměřuje na seznámení s geopolitickým děním v zemích Blízkého východu a severní Afriky, které má vliv na zvyšování počtu teroristických útoků v EU. Dále seznámení se současnými původci hrozeb teroristických útoků na území EU a formami jednotlivých útoků. Představena je také problematika atraktivity měkkých cílů, jejich připravenost a způsob ochrany.

V praktické části jsou na základě statistických údajů, zpracovaných formou grafů, vyhodnoceny útoky proti měkkým cílům na území EU spáchané v letech 2011–2018 a jejich tendence. Na základě údajů získaných komparací dvou vybraných teroristických útoků a následnou SWOT analýzou je proveden pokus o návrh doporučení ke zvýšení bezpečnosti na veřejných prostranstvích.

Cíle práce:

- v ucelené formě přiblížit problematiku terorismu, ochrany měkkých cílů, jejich atraktivitu a principy zabezpečení;
- analyzovat statistické údaje o teroristických útocích proti měkkým cílům, provedených v letech 2011–2018 na území Evropské unie, a zmapovat průběh dvou vybraných teroristických útoků;
- uvést opatření vedoucí ke zvýšení odolnosti veřejných prostranství, jako jsou hlavní třídy, promenády a boulevardy.

4 METODIKA

Pro zpracování teoretické části jsou získány informace prostřednictvím řešerše ze zdrojů sekundární provenience (knihy, články, periodika). Vzhledem ke stanoveným cílům bakalářské práce je třeba dále použít metody statistické analýzy dat, metodu komparace a v závěru, pro vyhodnocení zjištěných poznatků a navržení vhodných bezpečnostních opatření, SWOT analýzu. V praktické části je nezbytné pracovat s kombinací více zdrojů, s ohledem na charakter potřebných údajů.

- **Statistická analýza dat**

Pro relevantní grafický výstup ze statistické analýzy je zpracován poměrně rozsáhlý reprezentativní vzorek dat, který byl získán ze dvou dostupných databází, jež umožňují zpětnou kontrolu výstupů.

Hlavním zdrojem statistických dat použitých v práci je Globální teroristická databáze, která obsahuje informace o teroristických událostech z celého světa od roku 1970. Databáze je spravována Národním konsorciem pro studium terorismu a reakcí na terorismus na univerzitě v Marylandu (National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism, University of Maryland) ve Spojených státech. [58]

GTD získává data z různých zpráv otevřených mediálních zdrojů a jsou přidána vždy až po zjištění jejich důvěryhodnosti. V případě získání nových informací může být záznam upraven dle potřeby. Přes široký výběr parametrů jednotlivých útoků není možné přímo vyselektovat útoky mířené proti měkkým cílům, proto při vytváření reprezentativního vzorku je každý útok ve sledovaném období jednotlivě hodnocen. Pro jeho zařazení do výzkumu musí dojít ke splnění následujících kritérií:

- útoky byly cílené proti měkkým cílům a veřejně přístupným místům, kde se očekává vyšší koncentrace osob;
- staly se ve sledovaném období na území státu Evropské unie;
- útoky byly provedeny a dokončeny;
- útoky byly zařazeny i tehdy, kdy nedošlo ke ztrátám na zdraví a životech osob;
- primárním cílem útoků nebyl majetek.

Na základě zmíněných kritérií vznikl vzorek 401 útoků, u kterých jsou v rámci výzkumu dále sledovány následující parametry: země útoku, počet mrtvých, počet zraněných a použité zbraň. Shromážděná data jsou vyhodnocena a výsledky jednotlivých posuzovaných kategorií vyjádřeny formou grafů.

Databázi GTD v květnu 2018 vypršela smlouva o financování a prozatím nedošlo k získání nového kontraktu, na jehož základě by sběr dat mohl pokračovat. Údaje jsou proto dostupné pouze do 31. prosince 2017. Není tedy možné získat relevantní data pro zpracování statistiky za rok 2018. Nyní probíhají snahy o obnovení financování, ke kterému by mohlo dojít v létě 2019.

Druhým zdrojem statistických dat je *Výroční zpráva Europolu o situaci a trendech v oblasti terorismu (TE-SAT)*, která představuje jednu z nejvýznamnějších strategických analýz EU. Zpráva je zpracovávána odborníky Europolu každoročně od roku 2007 na základě kvantitativních a kvalitativních informací získaných od členských států EU a partnerů Europolu. Shrnutí předchozího roku je vždy k dispozici na začátku druhé poloviny roku následujícího. Dostupná data pro analýzu lze tedy čerpat pouze do konce roku 2017. [59]

Pro doplnění statistické analýzy jsou z TE-SAT použity údaje stanovující počty všech dokončených, zmařených a neúspěšných teroristických útoků ve sledovaném

období na území EU a počty provedených útoků rozlišených dle jejich ideologické motivace.

- **Komparace vybraných útoků**

Pomocí komparativní metody jsou porovnány dva významné teroristické útoky proti měkkým cílům na veřejných prostranstvích v Nice (Francie) v roce 2016 a v Barceloně (Španělsko) v roce 2017. Jako zdroje jsou použity převážně elektronické články renomovaných periodik (BBC, Time, EuroZprávy.cz).

Komparované údaje jsou umístěny v přehledných tabulkách podle základních charakteristik útoků, profilu útočníků, průběhu útoků a reakce příslušných orgánů. Následně jsou zkoumány shodné a rozdílné aspekty obou teroristických činů.

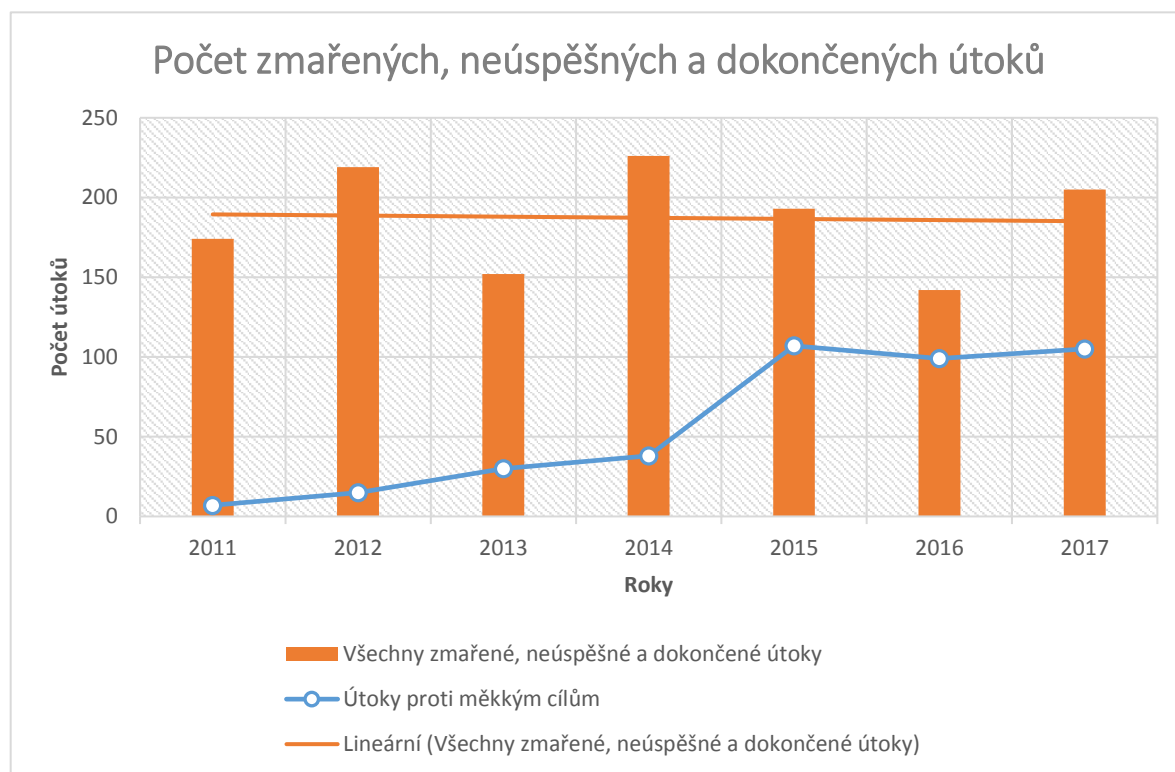
- **SWOT analýza**

Poslední částí je SWOT analýza, která představuje jednu ze strategických analytických metod. Tato metoda je založena na rozboru a hodnocení vnitřního a vnějšího prostředí, které může ovlivňovat bezpečnost pozorovaných subjektů. Název SWOT je zkratkou z anglického originálu Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby). Silné a slabé stránky představují vnitřní prostředí, hrozby a příležitosti prostředí vnější. Na základě komparace a výsledků SWOT analýzy je vyvinuta snaha o definování aktivit a strategií, které by mohly zvýšit zabezpečení těchto cílů.

5 VÝSLEDKY

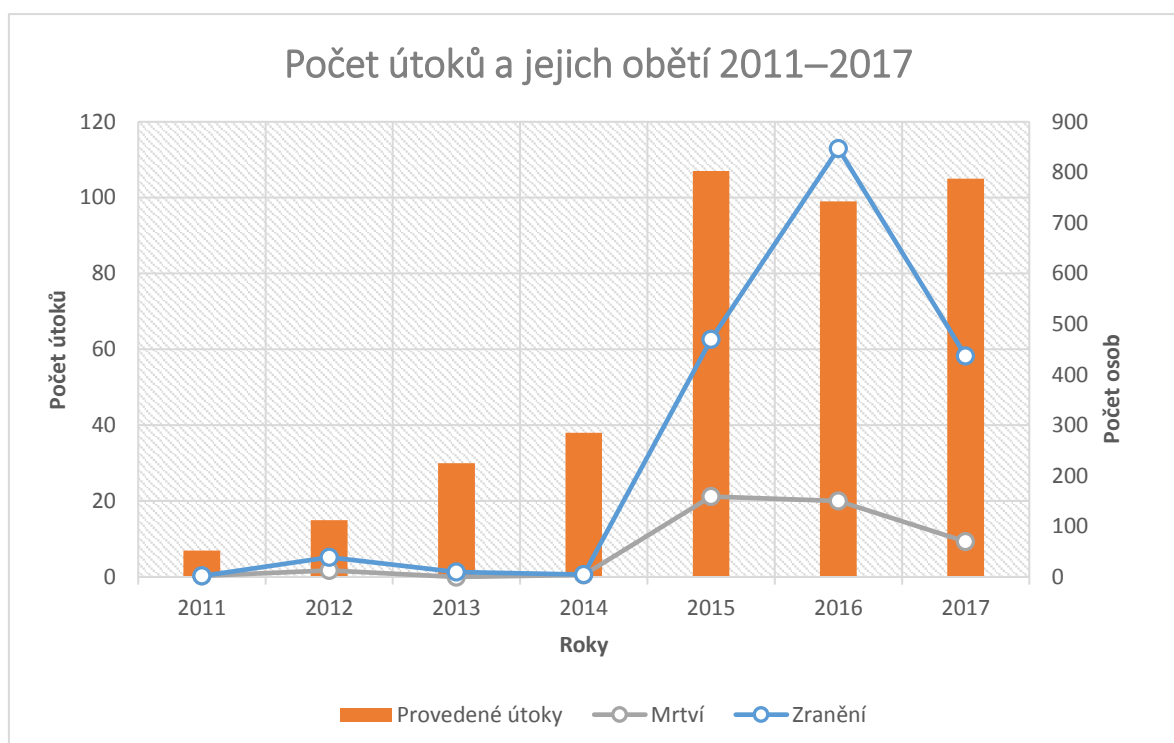
5.1 Statistická analýza dat

Grafické zobrazení vývoje trendu teroristických útoků proti měkkým cílům na území EU v letech 2011–2017.

Obrázek 4 Celkový počet všech zmařených, neúspěšných a dokončených teroristických útoků v porovnání s celkovým počtem provedených teroristických útoků na měkké cíle. [Vlastní zdroj]

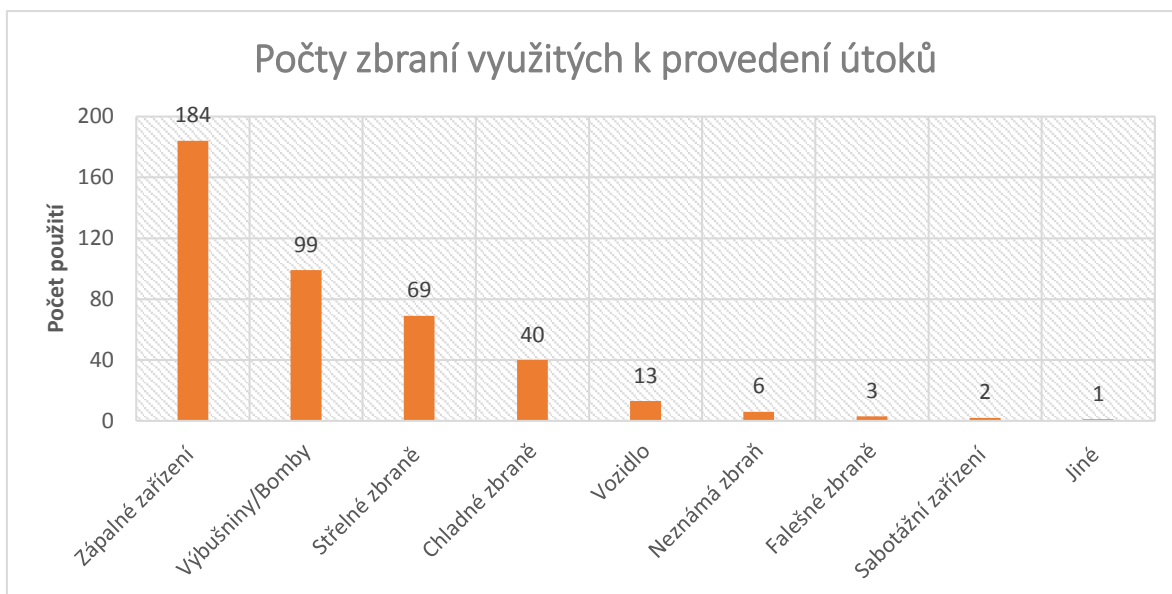
Graf zobrazuje poměr všech zmařených, neúspěšných a dokončených teroristických útoků oproti provedeným útokům na měkké cíle na území států EU. Lineární spojnice grafu ukazuje klesající tendence celkového počtu zmařených, neúspěšných a dokončených útoků, zatímco trend útoků proti měkkým cílům je výrazně rostoucí. Významná změna ve výskytu útoků proti měkkým cílům je viditelná v roce 2015, kdy došlo k nárůstu počtu útoků o 182 % oproti předchozímu roku. Od roku 2015 až do konce sledovaného období byl trend útoků proti měkkým cílům téměř stálý.

Obrázek 5 Porovnání počtu teroristických útoků na měkké cíle a jejich obětí. [Vlastní zdroj]

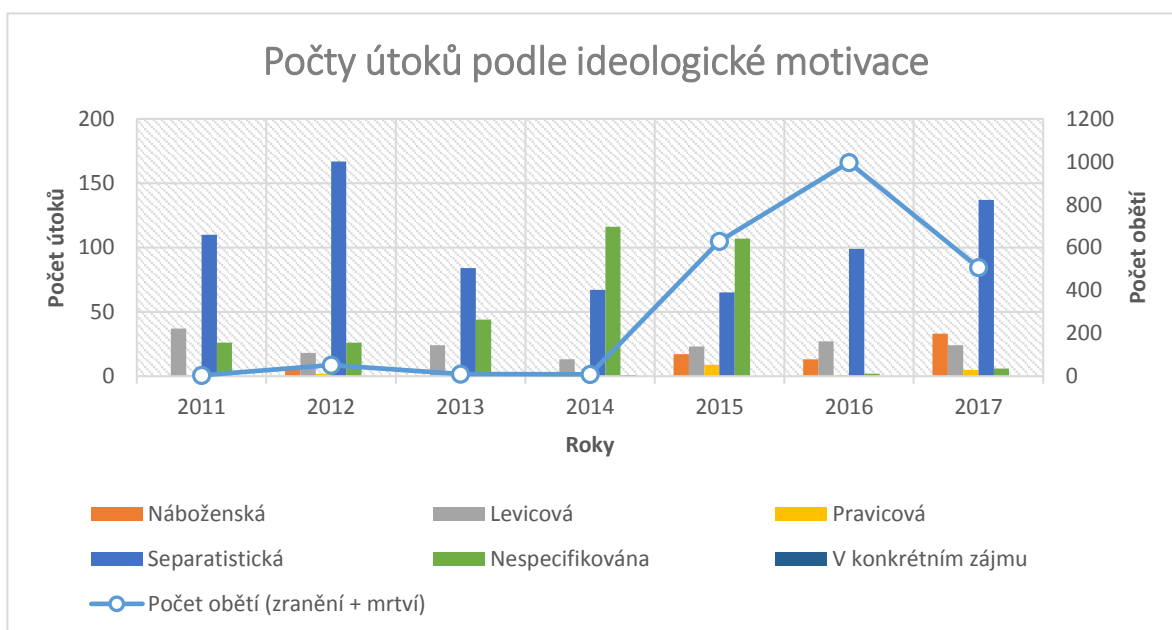
Na obrázku 5 je viditelný několikanásobný nárůst útoků proti měkkým cílům a s tím související nárůst počtu mrtvých a zraněných v roce 2015. Procentuální nárůst mrtvých v roce 2015 byl 3875 % a zraněných 9300 %. Nejvyšší počet zraněných byl zaznamenán v roce 2016, přestože počet spáchaných teroristických útoků byl nejvyšší v předchozím roce. V roce 2015 je evidován nejvyšší počet usmrcených osob.

Ve sledovaném období představuje 1,1 osob průměrný počet usmrcených osob na jeden útok a 41,2 osob průměrný počet zraněných na jeden provedený útok. V roce 2017 lze sledovat klesající tendence počtu obětí, přestože počet útoků (105 útoků) byl téměř shodný s rokem 2015 (107 útoků).

Obrázek 6 Přehled preferovaných zbraní pro provedení teroristického útoku. [Vlastní zdroj]

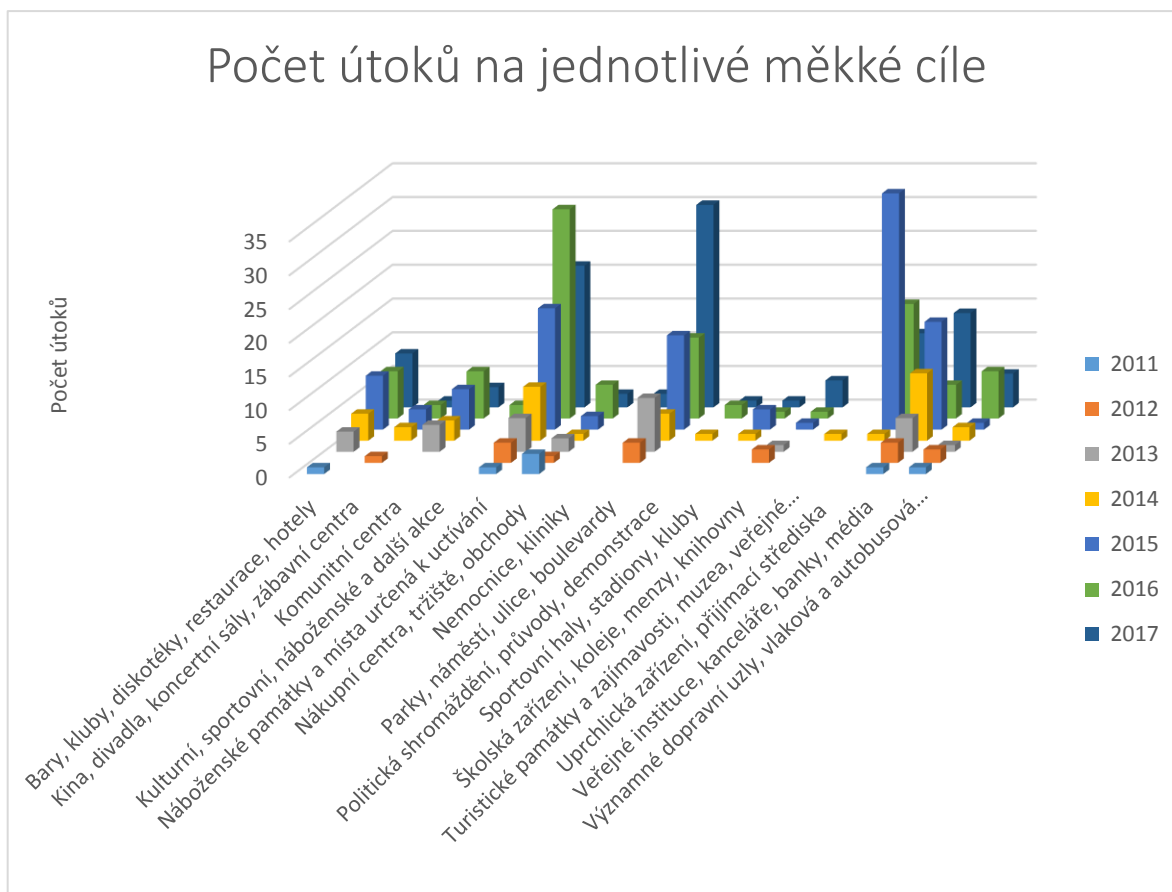
Z obrázku 6 je patrné, že nejčastěji využívanou zbraní pro provedení útoku proti měkkým cílům je zápalné zařízení. Mezi další oblíbené zbraně patří bomby a výbušniny, střelné a chladné zbraně. Nejméně využívány jsou falešné zbraně a sabotážní zařízení.

Obrázek 7 Počty útoků podle ideologické motivace v letech 2011–2017. [Vlastní zdroj]

Z grafu lze vyčíst vývoj jednotlivých ideologických aspektů teroristických útoků ve sledovaném období a s tím související celkový počet mrtvých a zraněných osob v daných letech. Přes relativně vysoký počet separatistických a nespécifikovaných útoků v letech 2011, 2012, 2013 a 2014 je počet obětí velmi nízký. K mírnému navýšení počtu obětí dochází v roce 2012, kdy lze zároveň pozorovat mírně zvýšený počet nábožensky motivovaných útoků. K nárůstu obětí o 6888,9 % došlo v roce 2015, ve kterém lze vidět 750% nárůst nábožensky motivovaných útoků oproti předchozímu roku. Významnou část nábožensky motivovaných útoků představují útoky džihádistické, jejichž nárůst je spojován s rozmachem Islámského státu v Sýrii a Iráku v polovině roku 2014. V roce 2016 se uskutečnilo nejméně teroristických útoků, ovšem počet obětí byl toho roku nejvyšší.

V letech 2013, 2014 a 2015 lze pozorovat klesající trend separatistických teroristických útoků. Od roku 2015 do roku 2017 opět roste. Levicově motivované útoky mají relativně konstantní tendenci.

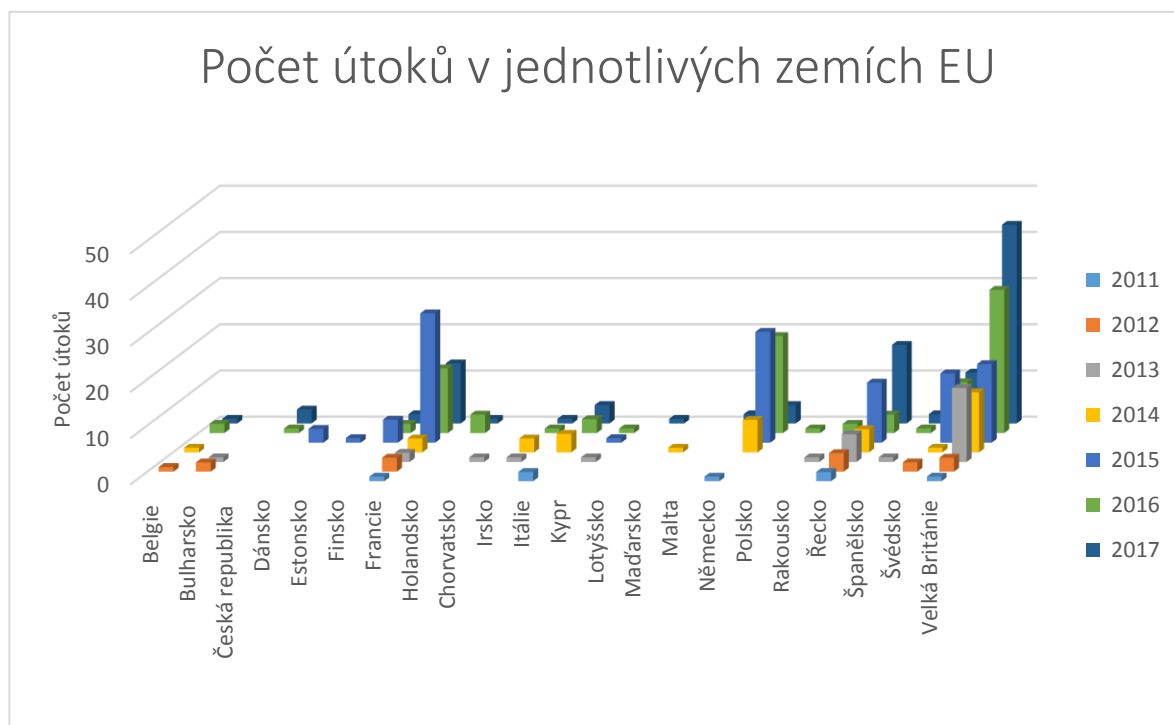

Obrázek 8 Počet útoků na jednotlivé měkké cíle v letech 2011–2017. [Vlastní zdroj]

Tento graf zobrazuje konkrétní měkké cíle, proti nimž byly spáchány teroristické útoky v jednotlivých letech. U většiny sledovaných subjektů lze pozorovat od roku 2015 rostoucí trend, který ve sledovaném období odpovídá rostoucímu trendu nábožensky motivovaných útoků. Mezi měkké cíle s výrazně rostoucím počtem útoků patří místa s náboženskou symbolikou, parky, náměstí, ulice, promenády a uprchlícká zařízení.

Markantní meziroční nárůst o 3400 % lze pozorovat u útoků na uprchlícká zařízení v roce 2015. Vlivem eskalující migrační krize v Evropské unii a na základě několika rozsáhlých teroristických útoků provedených džihádisty došlo ke vzniku a rozšíření anti-imigrantského a anti-islámského extremismu. Hlavním cílem útoků extremistických sympatizantů byla muslimská náboženská místa a zařízení poskytující ochranu migrantům z oblasti Blízkého východu.

Častým cílem v průběhu sledovaného období byly také veřejné instituce, kanceláře a banky. Minimální počet útoků byl ve sledovaném období proveden na turistické památky a nemocnice. Stálý trend lze pozorovat u nákupních center.

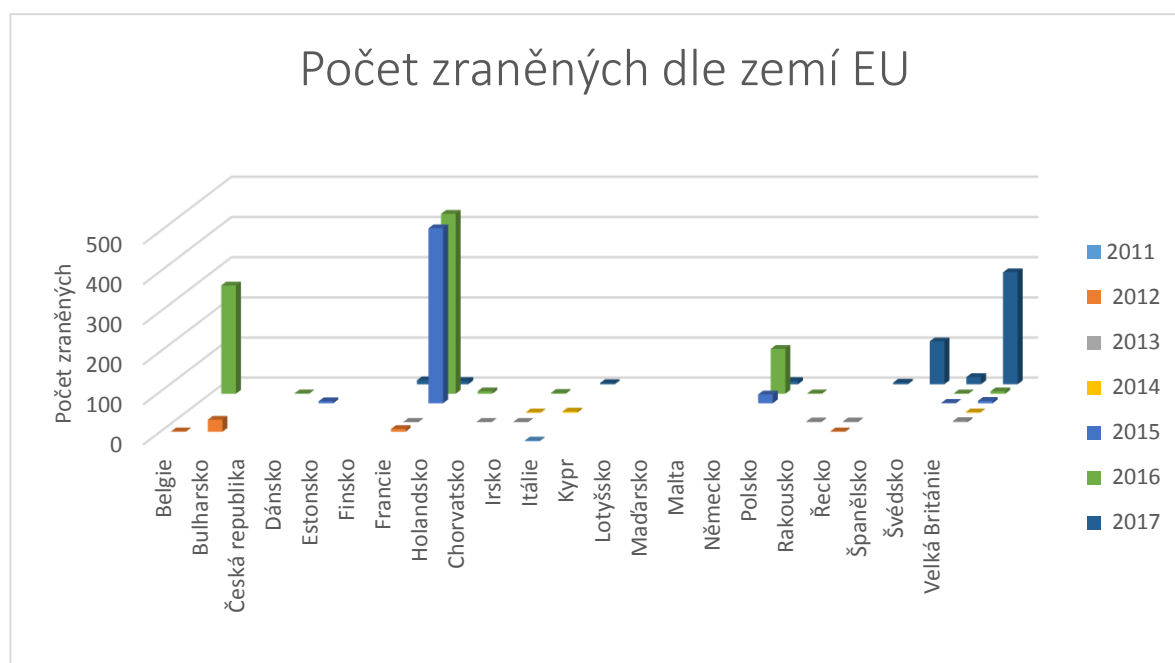

Obrázek 9 Počet útoků v jednotlivých zemích EU v jednotlivých sledovaných letech. [Vlastní zdroj]

Obrázek 9 znázorňuje počet provedených útoků na měkké cíle v jednotlivých zemích EU. Nejvyšší počet útoků byl zaznamenán ve Velké Británii v roce 2017 (43). Zeměmi, kde docházelo nejčastěji k teroristickým útokům, byly Velká Británie (124), Francie (64) a Německo (57). Součet všech útoků v těchto třech zemích představuje 61,1 % všech útoků ze všech zemí EU za dané období.

Průběžně rostoucí tendence lze pozorovat také v Řecku, kde i přes poměrně vysoký počet útoků je ve sledovaném období evidováno velmi málo zraněných (7) či usmrcených (0) osob. Útočníky zde nejčastěji byly anarchistické či extremistické skupiny, jejichž cílem byly převážně veřejné instituce, banky, kanceláře a média. Zde lze předpokládat zvýšený počet nezabezpečených osob, ovšem jejich zranění či usmrcení nebylo smyslem většiny daných útoků.

Zvýšený počet útoků lze pozorovat také ve Švédsku. Zatímco v Bulharsku, Dánsku, Estonsku, Chorvatsku, Kypru, Lotyšsku, Maďarsku, Maltě, Polsku, Rakousku ve sledovaném období nedošlo k více než třem útokům proti měkkým cílům.

Obrázek 10 Počet zraněných osob v jednotlivých zemích EU. [Vlastní zdroj]

Obrázek 10 znázorňuje počet zraněných osob při útoku proti měkkým cílům v jednotlivých zemích EU v letech 2011–2017.

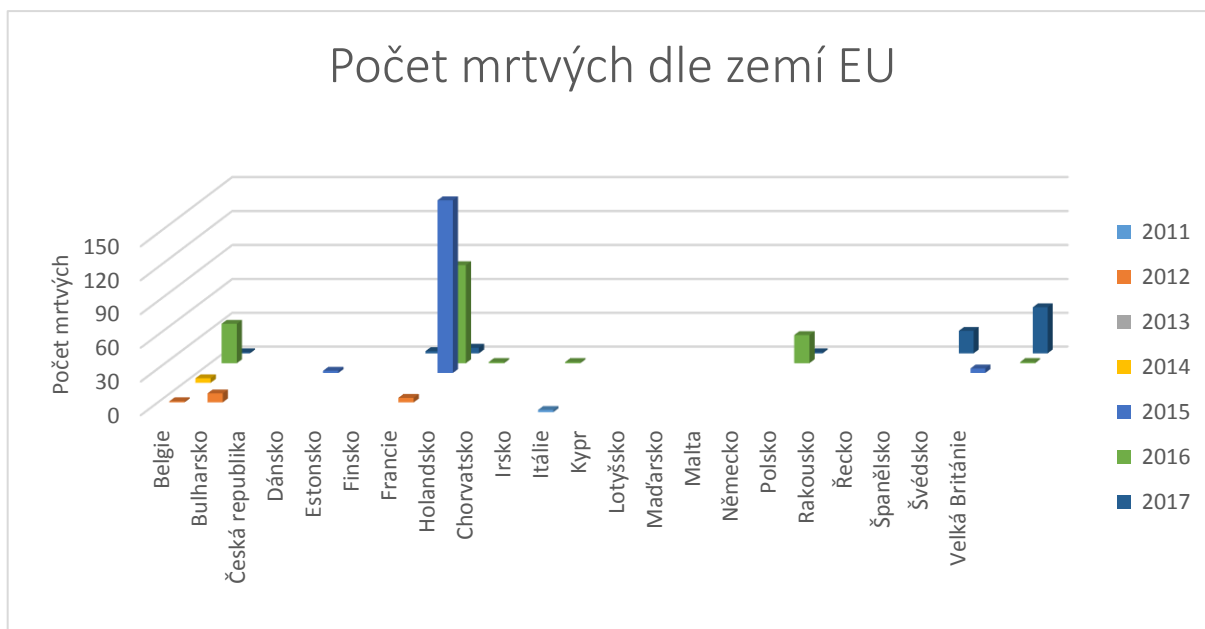
Ojedinele zvýšený počet zraněných osob v roce 2012 lze pozorovat v Bulharsku. Jedná se o důsledek bombového teroristického útoku spáchaného teroristickým hnutím Hizballáh proti autobusu převážejícímu izraelské rekreanty.

Výrazně rostoucí tendence ve většině zemí lze pozorovat od roku 2015, kdy došlo k nárůstu nábožensky inspirovaného terorismu a růstu počtu útoků proti měkkým cílům. Význam na markantním zvýšení počtu zraněných od roku 2015 měly především tyto útoky:

- **7. ledna 2015** – útok střelnou zbraní na satirický deník Charlie Hebdo, Paříž, Francie;

- **14. února 2015** – útok střelnou zbraní během debaty o svobodě slova a v okolí synagogy, Kodaň, Dánsko;
- **13. listopadu 2015** – útok střelnou zbraní v klubu Bataclan a další pětice útoků spáchaných v centru města, Paříž, Francie;
- **22. března 2016** – sebevražedný útok ve stanici metra Maalbeek a na letišti Zaventem, Brusel, Belgie;
- **14. července 2016** – útok nákladním automobilem na promenádě při oslavách Dne Bastily, Nice, Francie;
- **19. prosince 2016** – útok nákladním automobilem na vánočních trzích, Berlín, Německo;
- **22. března 2017** – útok osobním automobilem u budovy britského parlamentu, Londýn, Velká Británie;
- **7. dubna 2017** – útok nákladním automobilem na rušné nákupní třídě, Stockholm, Švédsko;
- **22. května 2017** – útok sebevražedného atentátníka v aule po skončení koncertu americké zpěvačky Ariany Grande, Manchester, Velká Británie;
- **3. června 2017** – útok dodávkovým automobilem na mostě London Bridge, Londýn, Velká Británie;
- **17. srpna 2017** – útok dodávkovým automobilem na turistické třídě La Rambla, Barcelona, Španělsko.

Nejvyšší počet zraněných osob byl evidován ve Francii. Následně pak ve Velké Británii, Belgii, Německu a Španělsku. Ve státech jako Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Maďarsko nebo Malta nedošlo ve sledovaném období ke zranění žádných osob.

Obrázek 11 Počet usmrcených osob v jednotlivých zemích EU. [Vlastní zdroj]

Z grafu lze vyčíst počet usmrcených osob v jednotlivých zemích EU v letech 2011–2017. Jsou zde vidět znatelné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. Většina států nemá ve sledovaném období ztráty na životech. Oproti tomu Belgie, Francie, Německo, Španělsko a Velká Británie, evidují vysoké lidské ztráty, a to především v rozmezí let 2015–2017. Tyto ztráty jsou důsledkem již výše zmiňovaných rozsáhlých teroristických útoků. Celkový počet ztrát v těchto pěti zemích představuje 94,98 % ztrát z celkového sledovaného období ze všech států, ve kterých k útokům došlo.

5.2 Komparace vybraných útoků

Teroristických útoků na rušných promenádách a dalších veřejných místech v posledních letech přibýlo. Výskyt vysokého počtu nechráněných osob na minimálně zabezpečených místech zvyšuje jejich atraktivitu pro útočníky či teroristy. Přibýlo také případů, kdy k těmto útokům byly použity automobily. Ať už se jednalo o Barcelonu, Berlín, Londýn či New York, následky těchto útoků byly vždy fatální.

Následující část bude zaměřena na srovnání teroristických útoků v Nice a v Barceloně, zejména na jednotlivé body jako místo útoku, počty obětí, použité zbraně, způsob útoku, profil útočníků, popis útoků a na opatření prováděná v okamžicích po útocích. Komparace kazuistik bude pro lepší přehled zpracována formou analytických tabulek, které přehledně ukáží hlavní informace o útocích. Dále bude provedeno vyhodnocení jejich společných a rozdílných prvků.

Tabulka 1 Komparace základních parametrů útoků. [60][61][62]

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
Datum, místo	14. červenec 2016, 22:40 SELČ, Francie, Nice, Anglická promenáda	17. srpen 2017, 16:56 SELČ, Španělsko, Barcelona, třída La Rambla
Typ měkkého cíle	Oslavy státního svátku dne Bastily na promenádě.	Významná třída během turistické sezóny.
Počet zraněných	433	101
Počet mrtvých	86	14
Zbraň	Pro útok byl použit nákladní automobil Renault Midlum (19 t), střelná zbraň (ráže 7.65 mm), repliky útočných pušek a falešný granát.	Pro útok byl použit dodávkový automobil Fiat Talento (1,92 t), chladné zbraně a falešné výbušniny.
Rychlost vozidla	90 km/h	80 km/h
Související útoky	Nebyly zaznamenány žádné další související útoky.	Jednalo se o jeden ze dvou koordinovaných útoků v Katalánsku během 24 hodin. Druhý byl proveden v Cambriles (120 km od Barcelony), kde osobní automobil najel do davu chodců. Následně z vozu vystoupilo pět útočníků, kteří prostřednictvím chladných zbraní začali útočit na civilisty. Útočníci byli na místě zastřeleni policií.

Oba zkoumané útoky byly provedeny v letních měsících, kdy je v přímořských městech, jako jsou Nice a Barcelona vysoký počet turistů. Použita byla také stejná zbraň, automobil, který umožňoval rychlý a smrtící pohyb po obou pěších zónách. Byť se jednalo o rozdílné skupiny vozidla, ztráty na životech a zdraví byly znatelné. Cílem útoků bylo usmrtit či zranit co nejvyšší počet osob. S přihlédnutím k podobné rychlosti obou vozidel a poměru ujetých drah lze konstatovat, že počet obětí na 100 ujetých metrů byl téměř shodný.

Při útoku v Nice byly použity také střelné zbraně, zatímco v Barceloně byly nalezeny pouze atrapy. Výrazný rozdíl lze pozorovat v okolnostech útoků, kdy v Nice došlo k samostatnému útoku, zatímco v Barceloně šlo o jeden ze série dvou útoků.

V příloze 1 a 2 jsou znázorněny jednotlivé trasy obou útočníků v Nice i v Barceloně.

Tabulka 2 Komparace útočníků, jejich vlastností a motivace. [60][63][64]

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
Útočníci	Mohamed Lahouaiej-Bouhlel, narozen 3. ledna 1985 v Tunisu. V roce 2005 se přestěhoval do Francie.	Younes AbouYaaqoub, narozen 17. srpna 1995 v Maroku. V roce 1999 se přestěhoval do Španělska.
Profil a motivace útočníků	<p>Mohamed Lahouaiej-Bouhlel pocházel z dobře situované Tuniské rodiny a se svou ženou pobýval trvale ve Francii. Podle výpovědi blízkých trpěl psychickými problémy a projevoval násilnické sklony. Náboženství údajně neprovozoval, naopak byl uživatelem drog a vedl promiskuitní život.</p> <p>Rok před útokem po obvinění z napadení manželky opustil společnou domácnost. V posledním roce přiznal svému okolí náboženskou konverzi. Získal také řidičské oprávnění na nákladní automobil.</p>	<p>Younes Abouyaaqoub byl jedním z 12 mladých mužů zradikalizovaných Ripollským imámem Abdelbakim Es Sattym. Blízkým okolím byl Younes popisován jako zdvořilý a milý mladý muž bez známek fanatismu. Pracoval jako kvalifikovaný elektrotechnik pro místní firmu. První známky radikalizace byly patrné na konci června roku 2017, po skončení muslimského svatého měsíce ramadánu. K jeho konverzi došlo pravděpodobně až po prvním setkání (není známo kdy) s imámem Abdelbakim, který působil ve městě Ripolli od roku 2014.</p> <p>Pro své aktivity nebyl sledován policií.</p>

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
	<p>Několik dní před útokem začal projevovat silný zájem o korán, propagandistické náboženské písně využívané IS a nedávné teroristické útoky. Přesto podle nejbližšího okolí do poslední chvíle nejevil známky fanatismu.</p> <p>Byl sledován policií za násilné chování, napadení a drobné krádeže.</p> <p>Z terorismu ovšem podezřelý nebyl.</p>	

Oba útočníci původem pocházeli ze zemí Maghrebu a během svého života se přestěhovali do zemí EU. Až nějakou dobu před spácháním útoku začali oba inklinovat k islámu. Do té doby pravděpodobně náboženství nepraktikovali.

Mezi oběma muži byl znatelný věkový rozdíl (9 let). Zatímco útočník z Nice působil jako duševně chorý samotář se sklony k násilí a drobné kriminalitě, útočník z Barcelony se naopak jevil jako společenský člověk, úspěšný ve své práci a bez policejních záznamů. Konverze a následná radikalizace Mohameda Lahouaiej–Bouhlela nejspíš proběhla po několika životních selháních na základě samostudia islámu na internetu. Vliv mohla mít i mediální kampaň IS. K radikalizaci Younese Abouyaaqouba došlo díky působení radikálního imáma Abdelbakiho Es Sattyho, který vedl kroky mladého útočníka a jeho zradikalizovaných přátel.

Tabulka 3 Komparace teroristických organizací hlásících se k útoku. [60][61][63][64]

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
Vazby na teroristické organizace	<ul style="list-style-type: none"> • K útoku se přihlásila organizace IS. • Důkazy o přímém napojení útočnicka na IS nebyly nalezeny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Útok byl aktem dvanáctičlenné organizované skupiny, v jejímž čele stál katalánský imám Abdelbaki Es Satty, původem z Maroka. • K útoku se přihlásila organizace IS. • Důkazy o přímém napojení útočnicka či skupiny na IS nebyly nalezeny.

K oběma útokům se přihlásila teroristická organizace Islámský stát, přesto ani v jednom případě nebylo potvrzeno napojení útočnicků na tuto skupinu.

V případě útočnicka z Nice nejsou známy žádné vazby s okolím ovlivňující průběh útoku. Oproti tomu útok v Barceloně byl činem několikačlenné organizované skupiny, v jejímž čele stála konkrétní osoba.

Tabulka 4 Komparace příprav na jednotlivé teroristické útoky. [63][64][66]

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
<p>Příprava útoku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza telefonu, fotografií a výsledků internetového vyhledávání Mohameda Lahouaiej-Bouhlela dokazuje, že útok byl připravován necelý rok. Způsob a místo útoku bylo pečlivě vybráno. • Týden před útokem Mohamed zarezervoval nákladní automobil a 11. července si ho vyzvednul. • Několik dní před útokem podnikl vypůjčeným automobilem dvě průzkumné cesty na Anglickou promenádu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Útočníci chtěli původně pro svůj útok využít nákladní automobil, nevlastnili ale řidičské oprávnění příslušné skupiny. • Dne 16. srpna došlo k neplánovanému výbuchu domu ve městě Alcanar (202 km od Barcelony), při kterém zemřeli dva členové teroristické buňky. Jedním z nich byl i radikální imám a vůdce skupiny Abdelbaki Es Satty. • Původně byl plánován sofistikovanější útok, kdy hlavním cílem měl být katalánský kostel Sagrada di Familia. • Destrukci výbušnin k zamýšlenému útoku nedošlo a místo výbušnin byly použity atrapy a automobily.

Oba útoky byly pravděpodobně dlouhodobě plánovány.

Podle charakteru útočníků a způsobu přípravy lze útočníka z Nice označit za osamělého vlka, jehož útok byl pouze jeho vlastním rozhodnutím. Oproti tomu útočník z Barcelony byl součástí aktivní skupiny, která se připravovala na sebevražedný útok velkého rozsahu. Smrt imáma spolu s destrukcí potencionálních zbraní pravděpodobně zmařila zamýšlený útok.

Tabulka 5 Komparace bezpečnostních opatření proti podobným útokům na daných místech. [60][61][66][67]

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
Zabezpečení místa před útokem	<ul style="list-style-type: none"> • Od podzimu 2015 přetrvával ve Francii výjimečný stav. • Bezpečnostní opatření byla tedy zvýšena a označena jako dostatečná. • Oblast Nice byla připravena na pořádání oslav. • Na Anglické promenádě byly nainstalovány betonové zábrany a v celém městě byly několikanásobně posíleny hlídky policistů a strážníků. 	<ul style="list-style-type: none"> • Od roku 2015 ve Španělsku platil čtvrtý, tedy druhý nejvyšší stupeň ohrožení terorismem. • Přes doporučení španělské národní policie nebyly na turistické třídě La Rambla nainstalovány betonové zábrany a sloupy. • Na místě se pohybovaly pouze stálé hlídky strážníků.

Vzhledem k nedávným teroristickým útokům na území EU byl v obou zemích zvýšený stupeň ohrožení. Opatření vedoucí k zabezpečení osob byla tedy zvýšená.

Anglická promenáda byla připravena na obrovský příliv lidí při oslavách Dne Bastily. Bezpečnostní opatření byla tedy aktivována na maximum. Na místě byly posíleny policejní jednotky, postaveny betonové zábrany a celá promenáda byla uzavřena pro automobily. Jejich vjezd byl povolen pouze na povolení. Ulice La Rambla je určena pouze pro pěší a až do této události se zde navzdory dění v okolních státech nepředpokládal útok automobilem. Nebyly tedy nainstalovány bezpečnostní zábrany a sloupy bránící vjezdu vozidla.

Tabulka 6 Komparace způsobu provedení teroristických útoků. [60][61][63][64]

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
<p>Popis útoku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ve 22:30 Mohamed Lahouaiej-Bouhlel najel úmyslně nákladním automobilem do davu. • Jednalo se přibližně 30 000 lidí, kteří očekávali ohňostroj jako vyvrcholení národních oslav. • Při jízdě kličkoval a zrychloval. • Několik civilistů se ho pokusilo zastavit svépomocí. • V závěru jízdy ztratil útočník kontrolu nad vozidlem kvůli současné palbě proti policistům a civilistům. • Přibližně ve 23:00 byl policisty v přestřelce usmrcen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kolem 17. hodiny najel Younes Abouyaaqoub bílou dodávkou do chodců na přechodu u severního konce rušné třídy La Rambla. • Při jízdě kličkoval po pěší zóně, kde ujel přibližně 600 m a poté narazil do jednoho z kiosků. • Z nabouraného automobilu útočník vystoupil a vmísil se do davu na tržišti La Boquería. • Nedaleko od místa útoku odcizil jiný osobní automobil, s nímž ujel policejní hlídce. • Automobil poté nechal ve městě Sant Just Desvern poblíž Barcelony.

Jízdy obou vozidel probíhaly shodně. Řidiči kličkovali a zvyšovali rychlost tak, aby srazili co nejvyšší počet osob.

Útočník v Nice ke konci své jízdy zahájil útok proti zasahujícím policistům, načež byl v přestřelce usmrčen. Oproti tomu útočník v Barceloně se po ztrátě kontroly nad vozidlem vmísil do vyděšeného davu a policii uprchl v jiném, odcizeném automobilu.

Tabulka 7 Komparace reakcí bezpečnostních složek a orgánů veřejné správy po útoku. [60][61][64]

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
Reakce bezpečnostních složek a orgánů veřejné správy bezprostředně po útoku	<ul style="list-style-type: none"> • Bezprostředně po útoku byla Anglická promenáda uzavřena. • Místní úřady vyzvaly obyvatele, aby se až do zveřejnění dalších informací ukryli ve svých domovech. • Během noci bylo do Nice vysláno 500 policistů. • Vyšetřováním bylo zjištěno, že útočník byl vpuštěn pod záminkou zásobování stánku se zmrzlinou. • Téhož večera byl výjimečný stav prodloužen o 3 měsíce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavním podezřelým byl Driss Oukabir, jehož doklady byly nalezeny na místě útoku. • Bylo zjištěno, že mu doklady byly odcizeny. • Bezprostředně po útoku byla třída La Rambla uzavřena a centrum města evakuováno. • Byla přerušena veřejná doprava a veřejnost byla vyzvána neopouštět budovy. • Útočník byl dopaden 21. srpna, v městečku Subirats, kde byl ještě téhož dne usmrčen policií. • Bylo rozhodnuto o zachování 4. stupně ohrožení terorismem.

Obě místa byla bezprostředně po útoku uzavřena a obyvatelstvo bylo vyzváno neopouštět domovy a úkryty. Začaly probíhat záchranné a likvidační práce spolu s identifikací nalezených těl a vyšetřováním útoku.

Byl zjištěn způsob, jak se útočník v Nice dostal nákladním automobilem na promenádu. Dle dostupných údajů došlo k pochybení ostrahy na bezpečnostní bráně, kdy bez příslušných dokladů a potvrzení byl do oblasti vpuštěn pod záminkou zásobování zmrzlinových stánků.

Po útoku v Barceloně nebyla známá totožnost útočníka, který byl několik dní na útěku. Po analýze kamerových záznamů a vyhlášení pátrání byl Younes Abouyaaqoub dopaden a usmrčen policií. Probíhalo také vyšetřování dalších souvisejících útoků v Cambriles a výbuch domu ve městě Alcanar.

Tabulka 8 Komparace Reakce bezpečnostních složek a orgánů veřejné správy s odstupem času. [60][61][68]

Hodnocený aspekt	Nice	Barcelona
<p>Reakce bezpečnostních složek a orgánů veřejné správy s odstupem času</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prezident Francois Hollande označil využití nákladního automobilu za zručnost. • Bylo zdůrazněno, že Francie posílí svoje operace proti IS na Blízkém východě. • Byl aktivován tzv. plán ORSEC. • Byl vyhlášen třídní státní smutek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vláda rozhodla, že dojde k posílení bezpečnostních opatření v turistických oblastech, na letištích, nádražích a v okolí kulturních památek. • Posíleny byly také hlídky policistů v Barceloně o 10–20 %. • Barcelonská radnice začala jednat o umístění betonových zábran. • Betonové bloky byly nainstalovány ve španělském městě Malaga. • Byl vyhlášen třídní státní smutek.

Po útoku v obou zemích došlo k jednání vlád, na kterých se ustanovilo prodloužení současných bezpečnostních stavů. Zároveň byly teroristické činy odsouzeny a vyjádřena lítost nad ztrátou životů. Obě země vyhlásily třídní státní smutek.

Francie aktivovala bezpečnostní plán, jehož cílem bylo zvýšení bezpečnosti obyvatel. Španělsko na frekventovaných veřejných místech posílilo policejní

jednotky. Zároveň Barcelonské zastupitelstvo začalo jednat o instalaci betonových a sloupových bariér.

5.3 SWOT analýza

V této kapitole bude provedena SWOT analýza zabezpečení měkkých cílů, typu veřejných prostranství, jako jsou náměstí, parky, ulice, turistické třídy a promenády. Provedená statistická analýza útoků proti měkkým cílům znázornila jejich rostoucí tendence a s tím související rostoucí počty obětí. Jako jedny z nejtragičtějších lze označit útoky na veřejných otevřených prostranstvích, kde je vysoká koncentrace osob a zároveň omezená možnost kontroly jejich pohybu a zabezpečení. Zároveň se zvýšila četnost použití automobilu jako zbraně, a to především na těchto otevřených místech. Kromě automobilů byly také k útokům často používány střelné zbraně a improvizované výbušniny, o čemž svědčí i výsledky provedené komparace útoků tohoto typu v Nice a v Barceloně. Základem pro zpracování analýzy budou především informace vycházející z výše provedené komparace teroristických útoků v Nice a v Barceloně.

Tabulka 9 SWOT analýza zabezpečení měkkých cílů. [Vlastní zdroj]

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • financování projektů na zvýšení ochrany veřejných prostranství z fondu EU (Akční plán na podporu ochrany veřejných prostor); • velká pozornost státních subjektů, odborné veřejnosti a médií; • koordinace výměny informací mezi jednotlivými státy EU (ECTC, Europol); • mechanické zábrany či stromořadí oddělující komunikaci od pěší zóny. 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoká koncentrace osob; • nutnost umožnit vjezd a pohyb vozidel v určitých případech (zásobování, IZS); • snadná dostupnost automobilů; • velká rozmanitost a rozdílná povaha jednotlivých míst neumožňuje aplikaci jednotných postupů či legislativy.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • vzdělávání civilního obyvatelstva ohledně identifikace podezřelého chování a adekvátních reakcí na danou situaci; • užší spolupráce veřejného a soukromého sektoru; • kvalitní a pravidelná monitorace frekventovaných míst (rozmístění kamer, posílení policejních hlídek); • instalace zatahovatelých patníků; • povolení vjezdu pouze určitým vozidlům, ve stanovenou dobu. 	<ul style="list-style-type: none"> • růst popularity těchto útoků; • narušení otevřené povahy veřejných míst; • inovace modu operandi v návaznosti na zvyšování bezpečnostních opatření; • strach veřejnosti navštěvovat tato prostranství.

Za silnou stránku lze označit především vzájemnou spolupráci v rámci EU, díky které lze zajišťovat například včasnou výměnu zpravodajských informací či sdílet informace o osobách podezřelých ze zapojení do aktivit spojených s terorismem.

Jako jednoznačně slabé stránky se jeví odlišné povahy jednotlivých míst, a tudíž potřeba vysoce individuálního přístupu při zvyšování jejich odolnosti.

Z provedené analýzy dále vyplývá, že významnou příležitostí pro zvýšení bezpečnosti představuje kvalitní kamerová síť pokrývající frekventovanou oblast a vyškolená fyzická ostraha. Tu lze zajistit například posílením policejních hlídek a jejich pravidelným výcvikem zaměřeným na potenciální ohrožení teroristy v dané oblasti.

Jako reakci na posilování bezpečnostních opatření a zároveň vážnou hrozbu lze označit změnu taktiky a zbraní používaných k útokům proti těmto měkkým cílům. Současně se zvyšováním odolnosti těchto cílů je potřeba dbát na zachování jejich otevřenosti a přístupnosti pro veřejnost, a to především proto, aby nedocházelo k šíření obav a strachu z volného pohybu po ulicích.

5.3.1 Doporučení

Na základě informací získaných komparací a vyhodnocením SWOT analýzy byly stanoveny následující doporučení obecného charakteru pro zvýšení odolnosti otevřených veřejných prostor proti případnému teroristickému útoku.

- **Technické zabezpečení oblastí**

Doporučení ohledně zvýšení technického zabezpečení ohrožených oblastí spočívá v instalaci pevných zátaras v podobě sloupků či betonových bloků, případně vysázení aleje stromů. Tyto prvky ochrany je vhodné rozmístit na hranici pozemní komunikace a chodníků, čímž dojde k oddělení pěší části a zvýšení ochrany chodců před případným vjezdem vozidla. U těchto pasivních

bezpečnostních prvků je důležitá volba vhodného materiálu, jejich vzájemná vzdálenost a způsob ukotvení.

Komplikace by se mohly objevit v místech, která slouží pouze jako pěší zóny, ale kde je nezbytné umožnit případný vjezd vozidel IZS či zásobovacích vozidel. V takových případech je vhodné instalovat pohyblivé patníky, jejichž zasunutí by bylo možné dálkově ovládat z určeného dohledového centra, nebo z vozidla složek IZS. Pohyblivé patníky jsou názorně zobrazeny v příloze 3.

Pro zachování otevřenosti a charakteristického vzhledu konkrétního místa je možné dané bezpečnostní prvky zhotovit v odpovídajícím stylu.

- **Sektorové rozdělení a zabezpečení oblastí**

V případech, kdy se jedná o rozsáhlá prostranství, lze jako vhodný způsob zabezpečení zvolit rozdělení oblasti do několika menších sektorů a na jejich hranice umístit výše zmíněné pohyblivé patníky. Za běžného stavu by byly permanentně zatažené, nerušily by tedy volnost a vzhled prostranství. V případě vjezdu automobilu do pěší zóny by došlo k jejich aktivaci prostřednictvím policie či dohledového centra. Jejich vysunutí by snížilo délku ujeté trasy, a tím i ztráty na životech, v případě, že by vozidlo bylo zastaveno například na pomyslné hranici prvního sektoru. Tím by se dalo předejít situaci, která vznikla při útoku v Nice, kde se útočníkovi podařilo ujet cca 2 km, než došlo k jeho zastavení.

- **Posílení fyzické ochrany**

Mezi další doporučení na zvýšení odolnosti patří hustší pokrytí frekventovaných otevřených míst policejními hlídkami. U těchto hlídek by se očekával speciální výcvik, spočívající v rozpoznávání podezřelého chování, cvičení postupů proti potencionálním útočníkům a při probíhajícím útoku. S posílením fyzické ochrany

souvisí i pravidelné pořádání taktických a prověřovacích cvičení složek IZS na konkrétních místech.

- **Instalace kamerového systému**

Kamerové systémy pokrývající veřejná prostranství jsou v dnešní době téměř samozřejmostí. Ovšem veškeré záznamy veřejných prostranství nelze podrobně a pečlivě analyzovat, pokud jsou všechny promítány do jednotné městské centrály. Je proto vhodné zřídit několik dohledových center, dle rozlohy konkrétního města a frekvence jeho veřejných prostranství. Pro maximalizaci bezpečnostního potenciálu kamer je dále nezbytné, aby jejich obsluhu prováděly adekvátně proškolené osoby. Na základě vyhodnocení konkrétní situace by právě tyto osoby předávaly informace fyzické hlídce v daném sektoru či příslušným orgánům. V kompetencích dispečera dohledového centra by bylo i případné ovládání pohyblivých patníků u možných vjezdů na promenády či na hranicích jednotlivých sektorů.

- **Prohlubování spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem**

V současné době je ochrana měkkých cílů založena mimo jiné na budování partnerství soukromého a veřejného sektoru. V souvislosti s ochranou měkkých cílů tohoto typu by mohlo určitým způsobem pomoci například sdílení informací mezi půjčovny automobilů a bezpečnostními složkami, případně dohledovým centrem prostřednictvím sdílené databáze, která by zároveň obsahovala přístup k GPS signálům vypůjčených automobilů. Se zvyšováním bezpečnosti automobilů souvisí i současné pokusy o inovaci prvků, které mají zabránit zneužití vozidel jako zbraní. Jedná se například o vývoj systému pro prevenci střetů nebo možnost jejich dálkového ovládání.

Důležité je také budování vzájemného partnerství na národní a nadnárodní úrovni. Tato spolupráce je založena především na sdílení informací obsahujících

údaje o potenciálně nebezpečných osobách či jejich činnostech a na sdílení bezpečnostních postupů a doporučení ohledně zvyšování odolnosti těchto cílů. Důležitým prvkem bezpečnosti je také prohlubování spolupráce zpravodajských služeb.

- **Zvyšování informovanosti veřejnosti**

Pro zvýšení odolnosti měkkých cílů je nezbytné rozšířit povědomí o základech bezpečného chování, o identifikaci případné hrozby a o adekvátních reakcích na vzniklé situace. Veřejnost by měla disponovat základními znalostmi o tom, čeho si kolem sebe všimnout nebo komu nahlásit podezřelé osoby, vozidla či předměty.

Předávání těchto informací je ideální prostřednictvím školního systému v rámci povinné školní docházky, kdy je možnost pravidelného opakování, nacvičování a následného zapamatování obecných doporučení a postupů. Pro starší veřejnost či turisty je doporučeno umístění informačních tabulí či plakátů na frekventovaná místa, informační centra či do prostředků hromadné dopravy. Důležitá je jejich jednoduchost, grafická úprava a volba jazyků. Přínosné by bylo vytvoření několika typů postupů a informací, vždy na konkrétní téma (např. aktivní střelec, nález podezřelého předmětu, tísňová čísla atp.), v místním a světovém jazyce. Tyto plakáty lze v současné době pozorovat například v pražském metru, kde jsou zaměřeny na pravidla poskytování první pomoci a nález podezřelého zavazadla.

Vzhledem k popularitě internetu a televize by mohlo být přínosné vytvoření krátkých edukačních, ale jednoduchých spotů, které by byly zveřejňovány například formou reklam. Je ovšem důležité informovat pouze o postupech a doporučeních, nikoliv zdůrazňovat možnost vzniku nebezpečných situací, aby nedocházelo k šíření paniky a strachu mezi obyvatelstvem.

- **Systemy mobilního varování**

Systemy mobilního varování představují projekt, který už v určitých zemích EU (Nizozemsko) i mimo EU (USA) funguje a který spočívá ve včasném varování osob, jejichž signál se nachází v ohrožené lokalitě, prostřednictvím mobilního telefonu. SMS zpráva doprovázená specifickým výstražným tónem umožní nejen včasné varování, ale také může mírnit napětí, předcházet šíření paniky nebo nevědomého vstupu do nebezpečných oblastí. Tyto výstražné zprávy jsou nejčastěji odesílány automaticky z centrálního operačního střediska hasičského záchranného sboru, případně z hydrometeorologického ústavu. Česká republika v současné době jedná s mobilními operátory o podmínkách zřízení toho systému mobilního varování.

Pro účinnost veškerých výše zmíněných doporučení je nezbytná jejich vhodná kombinace a zároveň jejich vazba na ostatní prvky bezpečnostního systému.

6 DISKUZE

Bakalářská práce se zabývala problematikou teroristických útoků proti měkkým cílům na území Evropské unie. Přestože v poslední době je znatelný jistý útlum v četnosti teroristických útoků, je nezbytné neustále zvyšovat úroveň bezpečnostních prvků, a tím bezpečnost společnosti, infrastruktury a majetku.

V současné době lze o terorismu a teroristických útocích slyšet nejčastěji v souvislosti s islámem, radikály a džihádisty. Mimo četnost těchto útoků je hlavním důvodem jejich medializace vysoký počet civilních obětí a útočení právě na měkké cíle. Důkazem toho jsou například teroristické útoky spáchané během Velikonoční neděle 21.4.2019 na Srí Lance, při nichž zemřelo kolem 300 osob. Přes to všechno je důležité zmínit, že teroristické útoky nejsou doménou pouze džihádistů a ne vždy mají náboženský motiv.

Na základě informací zveřejňovaných Europolem byly v práci dále zahrnuty útoky etnicko-nacionalistické a separatistické, ultrapravicové, ultralevicové a útoky s konkrétním cílem v případě, že byly směřovány proti měkkým cílům. [69]

Způsobů, jak rozlišovat jednotlivé útoky, ovšem existuje mnoho. Například Jiří Tománek ve své diplomové práci z roku 2015 s názvem Problematika ochrany měkkých cílů před teroristickým útokem klasifikuje jednotlivé typy útoků následovně: mezinárodní, vnitrostátní, subversivní, ekonomický, náboženský, konvenční atd. [70]

Jak bylo již zmíněno, měkké cíle jsou nejčastějším cílem právě nábožensky, resp. džihádisticky motivovaných útoků, tudíž je tato práce zaměřena především na tuto ideologickou motivaci.

Kromě motivace je dalším významným faktorem příslušnost k organizované skupině či fungování samostatně. Na základě této informace lze odhadovat rozsah

útoku. Zatímco u jednotlivců se očekává jeden útok na jednom místě, který lze pozorovat například v tabulce 6 u útočníka v Nice, u organizované skupiny lze předpokládat sérii několika útoků, znázorněnou v tabulce 1 u útoku v Barceloně.

V této práci byly útočníci rozděleni na teroristické organizace, osamělé vlky a evropské džihádisty. Toto rozdělení bylo stanoveno na základě informací o nejvýznamnějších provedených útocích na území EU a vycházelo z identifikace útočníka či organizované skupiny. Téměř shodné rozdělení lze nalézt i v aktuální zprávě TE-SAT z roku 2018, kde je mimo jiné zmíněna vysoká míra odlišnosti mezi jednotlivými teroristy. [69]

Mírně odlišné rozdělení použil autor Tománek, který původce hrozby rozdělil na jednotlivce a skupinu. Již se ale nevyjádřil k hrozbě v podobě evropských džihádistů, což pravděpodobně souvisí s rokem zpracování práce. [70] Nejvíce Evropanů totiž odešlo ze zemí svého původu na Blízký východ bojovat v řadách IS v letech 2014–2016, zatímco práce byla zpracována v roce 2015. Od roku 2014 zároveň začalo docházet k silné radikalizaci jedinců na území států EU prostřednictvím internetu či v mešitách. V době zpracování práce se také společenství nepotýkalo se zahraničními bojovníky IS, kteří usilovali o návrat do svých zemí původu, tedy do EU.

Právě vracející se osoby představují v současnosti jedno ze složitých témat souvisejících s terorismem a zvyšováním bezpečnosti v rámci evropské společnosti. Tyto osoby jsou často mladé ženy, které po radikalizaci odcestovaly do oblastí Iráku či Sýrie, uzavřely sňatek s bojovníky IS a působily jako matky a hospodyně, jejich manželé následně zemřeli ve válce a ony se nyní chtějí vrátit zpět do EU. Otázka zní, jak se k těmto lidem zachovat, aby to bylo v souladu se všemi právními předpisy a zároveň nebyla ohrožena bezpečnost. V rámci EU totiž neexistuje jednotná právní úprava, která by definovala postavení takovýchto osob, jejichž chování nelze označit za protiprávní, jelikož nebojovaly ani nepropagovaly IS, a případné postupy, jak

se v takovýchto situacích zachovat. Velmi kontroverzními se v poslední době staly například výroky prezidenta USA Donalda Trumpa a Velké Británie, kteří uvedli, že tyto osoby budou zbaveny státního občanství dané země a vstup na území státu jim nebude umožněn.

Přestože počet osob, které cestují do Sýrie a Iráku, aby se přidaly k IS, od začátku roku 2016 výrazně poklesl, podle dostupných informací jich z Evropy odešlo již více než 6000 a stále není jisté, kolik jich zahynulo a kolik jich na daném místě nadále působí. Pokles atraktivity odcestování pravděpodobně souvisí s porážkou IS a ztrátou jím držných území. Přesto v EU zůstává vysoký počet osob, dle odhadů v tisících, sympatizujících s ideami IS a ochotných obětovat za vyšší principy život na území své země. S tím souvisí i výrazný nárůst nábožensky motivovaných útoků od roku 2015, který lze vidět na obrázku 7.

Problematika nábožensky motivovaných útoků spočívá právě v tom, že víra se nedá vymluvit ani zakázat. V této souvislosti uvádí Kundra ve své knize, že je důležité najít vhodnou cestu, jak šířit znalosti a náboženské povědomí o Islámu, jak ho správně vyučovat a praktikovat, čímž lze předcházet případné radikalizaci. S touto myšlenkou se ztotožňuje i TE-SAT, který ještě dodává, že je nezbytné předcházet účelovému výkladu pouze části náboženství, která je využívána k manipulaci lidí. [2][69]

Zvláštností je nárůst počtu nábožensky motivovaných útoků v roce 2017, viditelný na obrázku 7, přestože pro tento rok je charakteristický úbytek počtu zraněných a usmrcených osob, který je viditelný na obrázku 5. Tento vztah ovšem neodpovídá rysům džihádistických útoků. Jako vysvětlení tohoto jevu se nabízí nárůst útoků proti měkkým cílům typu mešity a uprchlická centra, viditelný na obrázku 8, kde se v době útoku nacházelo jen velmi málo osob. Tyto útoky byly ve většině případů motivované xenofobně či založené na obavách z islamizace

společnosti a migrační krize. Často také tyto útoky byly zamýšleny jako odvetné reakce na jiné, džihádistické akty násilí.

Dle vyjádření TE-SAT je nárůst džihádisticky motivovaných útoků doprovázen poklesem jejich sofistikovanosti v oblasti přípravy a provedení těchto činů. [69] Pokud by se například útok v Barceloně z roku 2017 porovnal s bombovými útoky na madridské vlaky v roce 2004 nebo se sérií útoků v Paříži v listopadu 2015, dají se současné útoky označit za amatérské. S tímto názorem se ztotožňuje i dánská akademička Jytte Klausenová. [71]

Důležité je ale zmínit, že přestože kvalita provedení jednotlivých útoků ve většině případů klesla, dle obrázku 5 je zřejmé, že počet obětí naopak prudce vzrostl. Je viditelné, že i přes pokles úrovně provedení útoků lze nábožensky motivovaným činům přičítat více obětí než jakýmkoliv jinak motivovaným útokům. Jedním z důvodů může být počáteční nepřipravenost společnosti na teroristické útoky s využitím zbraní běžně dostupných v domácnostech.

Zbraně nejčastěji používané k útokům lze vidět na obrázku 6, ze kterého vyplývá, že mezi nejfrekventovanější zbraně patří ty, které nevyžadují mnoho příprav nebo speciální dovednosti k jejich aktivaci při útoku. Teroristé často nedisponují potřebnými znalostmi pro přípravu složitých výbušnin či jiných zbraní. Zatímco vozidla, zápalné lahve či chladné zbraně zvládne používat téměř každý. Příklad nezdařilé přípravy výbušnin, které měly být následně použity jako zbraň při teroristickém útoku, lze vidět v tabulce 4 při přípravě útoku v Barceloně. Na území EU nedošlo k použití zbraní CBRNE, přestože tyto zbraně představují nezměrnou hrozbu pro společnost. Jejich vytvoření, udržení a následná manipulace s nimi je značně problematická a často mimo síly a schopnosti teroristů.

Další významnou částí práce je obrázek 4, ve kterém lze pozorovat výrazný nárůst útoků proti měkkým cílům, navzdory tomu, že průměrná tendence všech

zmařených, neúspěšných a dokončených útoků klesá. Dle TE-SAT spočívá rostoucí trend útoků v atraktivitě měkkých cílů. [69] Ta je založena na míře okamžité emocionální odpovědi veřejnosti současně s materiálními a finančními ztrátami. Silnou emocionální vlnu vyvolává především nemožnost se bránit a s tím související vysoký počet obětí, jejichž nárůst lze vidět na obrázku 5.

Mezi země s nejvyššími počty obětí a zároveň nejvyššími počty útoků podle obrázků 9, 10 a 11 patří Velká Británie, Francie a Německo. Podle výsledků GTD byla většina útoků v těchto státech motivovaná nábožensky, případně pravicově. Nejvyšší zastoupení zde mají útoky džihádistů, které tak výrazně zvyšují počty obětí a zraněných oproti ostatním státům EU. S tímto výsledkem souvisí otázka, proč některé země jsou častým terčem útoků, a naopak někde k teroristickému útoku doposud nedošlo.

Podle Roberta Simcoxe z americké společnosti Heritage Foundation může být hlavním důvodem procentuální zastoupení muslimské populace v jednotlivých státech. V zemích jako jsou Velká Británie, Francie, Německo či Belgie tvoří muslimské obyvatelstvo v průměrně 7,55 % populace. Tím samozřejmě nelze tvrdit, že 7,55 % populace jsou teroristé, ale pouze že zde žije relativně vysoký počet osob, u nichž je ovlivnění radikálními skupinami pravděpodobnější, a mohou tak představovat potencionální nebezpečí. [72]

S tím souhlasí i profesor Jonathan Laurence z Bostonské univerzity, který myšlenku ještě dále rozvíjí. Dle jeho názoru záleží také na tom, jaká generace původních migrantů v těchto zemích žije. U radikalizace druhé a třetí generace se dle profesora Laurence nejedná tolik o konverzi k víře, jako o politický boj. Mezi další možné důvody útoků v těchto zemích řadí jejich koloniální minulost, přes kterou se ne všichni přenesli a která tak může vyústit v určitou formu politické frustrace. Profesor Laurenc jako poslední aspekt zmiňuje účast Francie

a Velké Británie na operacích proti al-Kaidě a IS, což mohlo vést k naplňování jedné z hlavních potřeb terorismu, k odplatě. [72]

S myšlenkou politické odplaty souhlasí i Trevor Thrall, profesor na univerzitě George Masona, který říká: „*Je vidět, že útoky islámského státu nebo lidí sympatizujících s touto organizací odrážejí to, jak se která země zapojovala do akcí na Blízkém východě vedených Spojenými státy.*“ [72] Podle této teorie je jednou z nejbezpečnějších zemí Portugalsko, tím že dodalo minimální počet vojáků do operací na Blízkém východě nebo Švýcarsko, které se do situace nezapojilo vůbec. Thrall také zmiňuje důležitou myšlenku, že násilí vyvolá vždy jen další vlnu násilí. [72]

Oproti těmto silně zasaženým zemím lze na obrázcích 9, 10, 11 pozorovat Řecko, které má ztráty na zdraví a životech pouze minimální i přes relativně vysoký počet útoků. Jako hlavní důvod lze uvést, že útoky v Řecku jsou nejčastěji páchany anarchisty a extremistickými skupinami, jejichž cílem není zabít civilisty a působit strach ve společnosti, ale primárně působit na veřejnou a státní správu. V práci jsou tyto útoky zahrnuty, protože splňovaly nastavená kritéria. Jejich cílem byla veřejně přístupná místa, u kterých se očekává vyšší koncentrace osob. V Řecku to nejčastěji byly banky, kanceláře a veřejné instituce. Anarchisticky a levicově motivovaní jedinci či organizace dále působili ještě v Itálii a Španělsku. Útoky prováděné v Itálii ovšem nejsou v této práci zaznamenány, protože jejich nejčastějšími cíli byly vládní budovy, policejní stanice, majetek nebo infrastruktura. Tyto levicově a anarchisticky motivované útoky byly nejčastěji prováděny pomocí jednoduchých výbušných systémů.

Zajímavostí je také obrázek 5, kde je možné v roce 2017 pozorovat snížení počtu mrtvých i zraněných osob, přestože údaje z obrázku 4 ukazují v průměru stejný počet teroristických útoků jako v předchozím roce 2016, ve kterém byl počet mrtvých a zraněných nejvyšší. Snížení počtu obětí, viditelné na obrázku 5, může být důsledkem zlepšení bezpečnostních opatření nebo úpadem IS. Toto tvrzení ovšem

nelze nijak potvrdit, jelikož není možné v současné době porovnat více následujících let.

Podle Klausenové je velmi důležité vyvarovat se předčasného optimismu, protože dle dostupných studií rozpad IS jako polostátního zřízení neznamena konec samotné teroristické organizace a už vůbec ne její ideologie. Klausenová dále potvrzuje, že zvyšující se bezpečnostní opatření jak v rámci států, tak na mezinárodní úrovni má jistě pozitivní dopad na pokles jak dokončených, tak zmařených teroristických útoků. [71]

Implementaci silnějších bezpečnostních opatření lze pozorovat například na legislativě jednotlivých států EU, kdy velká část států přijala protiteroristické zákony, které rozšiřují pravomoci bezpečnostních složek. Příkladem je Francie, kde nová legislativa usnadnila procesy s uzavíráním mešit, podezřelých z pokusů o radikalizaci či napojení na IS, nebo Španělsko, kde byly zavedeny legální tresty za šíření extremistických myšlenek a materiálů na internetu. [71]

Další částí práce byla komparace teroristických útoků v Nice a v Barceloně, která poukázala na již zmiňovanou rozdílnou povahu a motivaci útočníků. Přestože v obou případech byla prokázána náboženská motivace, v případě Nice šlo o osamělého vlka, zatímco v Barceloně o evropského džihádistu. Touto komparací bylo potvrzeno, že předcházení útokům tohoto typu je velmi složité a byť v Nice byly zvýšeny bezpečnostní opatření a nainstalovány pevné zábrany, útok se uskutečnil a jeho následky byly obrovské. Zatímco v Barceloně nebyly nainstalovány pevné zábrany ani posíleny policejní hlídky, měl útok obdobné dopady. Na základě získaných informací lze říci, že v Nice došlo k selhání lidského faktoru, kdy byl řidič vpuštěn do uzavřené zóny pod záminkou zásobování. Z kompletního porovnání obou útoků lze usoudit, že jejich úspěšnost z velké míry závisí na přípravě útočníků. Zatímco útok v Nice byl nějakou dobu plánován, útok v Barceloně byl pravděpodobně proveden ve spěchu, poté co došlo k výbuchu

v Alcanaru a zničení vyráběných zbraní. Obzvlášť proti útokům tohoto typu, za použití konvenčních neletálních zbraní na veřejném prostranství, je potřeba budovat silné bezpečnostní prvky.

Z provedené analýzy teroristických útoků proti měkkým cílům vychází zásadní otázka, jestli je možné těmto útokům nějakým způsobem předcházet a případně tyto cíle ochránit. Hledání odpovědi se stalo smyslem práce velkého množství odborníků, bezpečnostních skupin a organizací. Jediné, co lze v současné době obecně doporučit, je zvyšování spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem a zvyšování občanské spoluzodpovědnosti. Tyto dva body definuje jako významné i několik klíčových dokumentů, jako například *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020*, *Memorandum o osvědčených postupech na ochranu měkkých cílů v protiteroristickém kontextu v Antalyi* nebo *Akční plán na zlepšení ochrany měkkých cílů* vydaný EU.

7 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala analýzou teroristických útoků proti měkkým cílům na území EU v letech 2011–2018. Cílem práce bylo popsat trendy související s teroristickými útoky proti měkkým cílům v období let 2011–2018, a zvýšit tak povědomí o jejich nutné ochraně. Dále porovnat teroristické útoky v Nice a v Barceloně a přiblížit problematiku terorismu a ochrany měkkých cílů.

V teoretické části byly objasněny základní termíny a souvislosti nezbytné pro pochopení popisované tematiky. Čtenář byl také seznámen s aspekty současného terorismu, nejčastějšími motivačními faktory jednotlivých útoků na území EU, s aktuálními původci hrozby terorismu a se skupinami používaných zbraní. V neposlední řadě byla v teoretické části popsána problematika ochrany měkkých cílů, prvky ovlivňující jejich atraktivitu a obecné rady ke zvýšení jejich odolnosti.

V praktické části byla provedena statistická analýza teroristických útoků proti měkkým cílům na území EU v letech 2011–2017 a vyhodnoceny trendy těchto útoků, čímž byl splněn hlavní cíl práce. Dle výsledků analýzy byl zjištěn výrazný nárůst počtu útoků na měkké cíle, přestože počet nedokončených i dokončených útoků na území EU v letech 2011–2017 průměrně klesal. Výsledky za rok 2018 bohužel nebylo možné analyzovat, protože nebyla k dispozici relevantní data za dané období. Dále byla provedena komparace dvou vybraných útoků, v Nice a v Barceloně.

Na závěr byla provedena SWOT analýza zabezpečení měkkých cílů, konkrétně parků, náměstí, ulic a promenád, a bylo uvedeno několik doporučení ke zvýšení bezpečnosti osob pohybujících se po těchto veřejných prostranstvích. Doporučení ovšem bylo nutné uvést obecně, jelikož každé takovéto místo je něčím specifické a vyžaduje odlišný způsob zabezpečení.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

BIS – Bezpečnostní informační služba

CBRN – Chemický, biologický, radiologický, nukleární

ČR – Česká republika

ETA – Euskadi Ta Askatasuna (Baskicko a jeho svoboda)

EU – Evropská unie

FLNC – Fronte di Liberazione Naziunale di a Corsica (Fronta pro národní osvobození Korsiky)

GTD – The Global Terrorism Database (Globální teroristická databáze)

IRA – Irská republikánská armáda

IS – Islámský stát

ISIL – Islámský stát v Iráku a Levantě

ISIS – Islámský stát v Iráku a Sýrii

IZS – Integrovaný záchranný systém

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

OSN – Organizace spojených národů

STČ – Soubor typových činností

TE-SAT – Terrorism Situation & Trend Report (Výroční zpráva Europolu o situace a trendech v oblasti terorismu)

USA – United States of America (Spojené státy americké)

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] LHOŤAN, Lukáš. Největší džihád je spravedlivé slovo nespravedlivému vládci. Co je džihád a proč ho islám nechápe jen jako násilí. *Reflex* [online]. Praha: Czech news center, a.s., 18. srpna 2018 [cit. 2019-02-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: https://www.reflex.cz/dzihad-islam?fb_comment_id=2645093462183807_2645289452164208
- [2] KUNDRA, Ondřej a Tomáš LINDNER. *Můj syn terorista: jak se rodí evropští džihádisté*. Brno: BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0605-8.
- [3] FIALA, Luděk. Sunnité a šíité. *Novinky.cz* [online]. Praha: Seznam.cz, a.s., [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/sunnite-a-siite>
- [4] BAYRAKTAR, Ibrahim. Sunnité a šíité. In: *HedvabnaStezka.cz: Cestovatelstký portál* [online]. 13.05.2006 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.hedvabnastezka.cz/rady/sunnite-siite-a-dalsi-sekty/>
- [5] ŠULCOVÁ, Štěpánka. Islámský fundamentalismus. In: *Respekt: Blog.Respekt.cz* [online]. Praha: Economia, a.s., 18. 2. 2011 [cit. 2019-05-01]. ISSN 1801-1446. Dostupné z: <https://sulcova.blog.respekt.cz/islamsky-fundamentalismus/>
- [6] Terminologie: Základní terminologie k problematice migrace a uprchlictví. In: *Amnesty International* [online]. Praha: Amnesty International Česká republika [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie>
- [7] Slovníček pojmů: Slovníček základních pojmů z oblasti migrace. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit.

2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

- [8] MASSAD, Joseph. The 'Arab Spring' and other American seasons. *Aljazeera* [online]. Qatar: Al Jazeera Media Network, 29 Aug 2012 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2012/08/201282972539153865.html>
- [9] LYNCH, Marc. Obama's 'Arab Spring'? *Foreign Policy* [online]. Washington, D.C.: Washington Post Company, JANUARY 6, 2011 [cit. 2019-02-28]. ISSN 1945-2276. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2011/01/06/obamas-arab-spring/>
- [10] MENDEL, Miloš. *Arabské jaro: historické a kulturní pozadí událostí na Blízkém východě*. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2474-9.
- [11] PECANHA, Sergio, Jeremy WHITE a Rebecca LAI. Syria After Four Years of Mayhem. *The New York Times* [online]. New York: The New York Times Company, 2015 [cit. 2019-02-15]. ISSN 0362-4331. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/interactive/2015/03/12/world/middleeast/syria-civil-war-after-four-years-map.html>
- [12] What is 'Islamic State'? *BBC News* [online]. London: British Broadcasting Company, 2015 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29052144>
- [13] Islámský stát: Cesta k moci. Krutost jako prostředek k dosažení cíle. In: *HlídacíPes.org* [online]. 30. července 2017 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/islamsky-stat-cesta-k-moci-krutost-jako-prostredek-k-dosazeni-cile/>

- [14] NATO a konflikt v Sýrii: Ochrana území Turecka. In: *Natoaktual.cz: Oficiální portál Informačního centra o NATO* [online]. Praha: Jagello 2000, z.s., prosinec 2015, s. 1-2 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:
http://data.idnes.cz/soubory/na_knihovna/A151208_M02_005_FB1502_SYRIE.PDF
- [15] THAROOR, Ishaan. ISIS will lose Mosul and Raqqa. What happens next? *The Washington post* [online]. Washington, D.C.: Nash Holdings, July 5, 2017 [cit. 2019-02-15]. ISSN 0190-8286. Dostupné z:
https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/07/05/isis-will-lose-mosul-and-raqqa-what-happens-next/?utm_term=.3ea306a758cc
- [16] BLÁHA, Marek. Konec války v Sýrii? Analytik prozradil, co rozhodlo. *EuroZprávy.cz* [online]. Praha: INCORP, a.s., 19. prosince 2018 [cit. 2019-02-15]. ISSN 2336-257X. Dostupné z:
<https://eurozpravy.cz/zahranicni/blizky-vychod/243536-konec-valky-v-syrii-analytik-prozradil-co-rozhodlo/>
- [17] KMONÍČEK, Hynek. Komentář: Nekonečná válka a syrský happy end? Pokud nejste z Kurdistanu. *IDNES.cz* [online]. Praha: MAFRA, a.s., 30. prosince 2018 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z:
https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/kurdove-valka-v-syrii-turecko-nekonecna-valka-odchod-americky-vojsk.A181228_154919_zahranicni_lesa
- [18] BLÁHA, Marek. Nejhorší scénář pro Blízký východ? Zprávy jsou špatné, varuje expert. *EuroZprávy.cz* [online]. Praha: INCORP, a.s., 2019 [cit. 2019-02-15]. ISSN 2336-257X. Dostupné z:
https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/kurdove-valka-v-syrii-turecko-nekonecna-valka-odchod-americky-vojsk.A181228_154919_zahranicni_lesa

- [19] Forced migration or displacement. In: *Migration data portal* [online]. Berlin: IOM's Global Migration Data Analysis Centre, © 2019 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://migrationdataportal.org/themes/forced-migration-or-displacement>
- [20] Migrace v číslech. In: *Člověk v tísní Česká republika* [online]. Praha: Člověk v tísní o.p.s, 19. 6. 2018 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/migracni-statistiky-4518gp>
- [21] Total number of international migrants. *Migration data portal: The bigger picture* [online]. Berlin: IOM's Global Migration Data Analysis Centre, ©2019 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://migrationdataportal.org/?i=stock_abs_&t=2017
- [22] UNHCR Statistics. *UNHCR: The UN Refugee Agency* [online]. Geneva: United Nations High Commissioner for Refugees [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <http://popstats.unhcr.org/en/overview>
- [23] Global trends: Forces Displacement in 2017. In: *UNHCR: The UN Refugee Agency* [online]. Geneva: United Nations High Commissioner for Refugees, 25 June 2018 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/5b27be547.pdf>
- [24] PÁNA, Lubomír a Jan RATAJ. *Migrační krize a vztahy většinového obyvatelstva a menšin v současné Evropě*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016. ISBN 978-80-7556-000-1.
- [25] Azyl a migrace: Všichni na jedné lodi. In: *UNHCR: The UN Refugee Agency Česká republika* [online]. Praha: United Nations High Commissioner for Refugees, 19 Dec 2016 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/348-czco-vsechno-delamemonitorovani-hranicazyl-a-migrace-html.html>

- [26] ČTK. EU se stále neshodla na migraci, podle Babiše se musí řešit mimo Evropu. *IDnes.cz* [online]. Praha: MAFRA, a.s., 14. prosince 2018 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/evropska-unie-azylovy-system-migrace-neshody-summit-brusel-babis.A181214_173802_zahranicni_pmk
- [27] ČTK. Migrační kvóty jsou mrtvé. Státy EU se dohodly, že přerozdělování uprchlíků bude dobrovolné. *Reflex* [online]. Praha: Czech news center a.s., 29. června 2018 [cit. 2019-02-15]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/88295/migracni-kvoty-jsou-mrtve-staty-eu-se-dohodly-ze-prerozdelovani-uprchliku-bude-dobrovolne.html>
- [28] ŘEHÁK, David, Pavel FOLTIN a Richard STOJAR. *Vybrané aspekty soudobého terorismu*. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2008. ISBN 978-80-7278-443-1.
- [29] JANOŠEC, Josef. *O terorismu: pro pracovníky bezpečnostního systému*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2010. ISBN 978-80-7385-097-5.
- [30] BÍLKOVÁ, Veronika. *Boj proti terorismu z pohledu ochrany lidských práv*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-513-5.
- [31] *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Praha: Armex publishing, 2018. ISBN 978-80-87451-56-4.
- [32] ZEMAN, Jan. *Terorismus: historicko-psychologická studie*. Praha: Triton, 2002. ISBN 80-7254-305-9.
- [33] KOUŘILOVÁ, Sylvie. Jedinec v meziskupinových vztazích: Od sociální kategorizace k předsudkům. *Československá psychologie* [online]. 2011, LV(1) [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://www.academia.edu/4921686/Kourilova_S._2011_.Jedinec_v_meziskupi

nových_vztazích_Od_sociální_kategorizace_k_předsudkům_Individual_in_intergroup_relations_From_social_categorization_to_prejudice_Československá_psychologie_55_12_24

- [34] SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*, Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. ISBN 978-80-210-5288-8
- [35] LAQUEUR, Walter. *Poslední dny Evropy--: Humanistická Evropa nebo islamistická Eurábie?: analýza, perspektiva, prognóza, řešení*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2006. ISBN 80-7106-829-2.
- [36] SMOLÍK, Josef. Psychologie terorismu a metafora schodiště. *Vojenské rozhledy* [online]. 2015, 82 - 101 [cit. 2019-02-15]. DOI: 10.3849/1210-3292.24.2015.03.082-101. ISSN 2336-2995. Dostupné z: <http://vojenskerozhledy.cz/kategorie/psychologie-terorismu-a-metafora-schodiste>
- [37] PAŘÍZKOVÁ, Lada. Motivace k terorismu a východiska boje s ním. In: *Obrana a strategie* [online]. 2005 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.obranaastrategie.cz/filemanager/files/6297.pdf>
- [38] ROHÁČEK, Martin. Terorismus v Evropské unii mezi lety 2006–2014. In: *Evropské hodnoty* [online]. Praha: Evropské hodnoty, z.s., 17.8.2015 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.evropskehodnoty.cz/terorismus-evropske-unii-lety-2006-2014/>
- [39] TE-SAT 2015: Terrorism Situation and Trend Report. In: *Europol* [online]. The Netherland, 2015 [cit. 2019-05-01]. DOI: 10.2813/648066. ISBN 978-92-95200-56-2. Dostupné z: [Dostupné z: https://www.europol.europa.eu/activities-](https://www.europol.europa.eu/activities-)

services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report#fndtn-tabs-0-bottom-2

- [40] Smrt číhala v tokijském metru – tehdy zabíjel sarin. In: *Česká televize: čt24* [online]. Praha, 20. 3. 2010 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1348293-smrt-cihala-v-tokijskem-metru-tehdy-zabijel-sarin>
- [41] EICHLER, Jan. *Terorismus a války v době globalizace. 2.*, dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1790-9.
- [42] HAGAN, Daniel. Reakce na působení teroristické organizace Islámský stát: Model UNSC. In: *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky, 2012 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/01/PSS-Reakce-na-působení-teroristické-organizace-Islamský-stát-UNSC.pdf>
- [43] FILIPEC, Ondřej. *Fenomén terorismus: Česká perspektiva*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-80-244-5040-7.
- [44] KYSELÝ, Vojtěch. Rekrutace foreign fighters a mladých džihádistů, případová studie Iráku a Sýrie. *Global Politics* [online]. Brno: SOCIETAS 2001, 2015 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://www.globalpolitics.cz/clanky/rekrutace-foreign-fighters-a-mladych-dzihadistu-pripadova-studie-iraku-a-syrie>
- [45] PANTUCCI, Raffaello. A Typology of Lone Wolves: Preliminary Analysis of Lone Islamist Terrorists. In: *Developments in Radicalisation and Political Violence* [online]. London: The International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence, March 2011 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://icsr.info/wp->

content/uploads/2011/04/1302002992ICSRPaper_ATypologyofLoneWolves_Pan
tucci.pdf

- [46] ŠŤASTNÝ, Jiří. Útočí osamělí vlci? Proti novému postupu teroristů téměř není obrana. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA, a.s., 21. prosince 2016 [cit. 2019-02-15]. ISSN 1213-1385.
- [47] BAKKER, Edwin a Beatrice DE GRAAF. Lone Wolves How to Prevent This Phenomenon. In: *Expert Meeting Lone Wolves* [online]. Haag: International Centre for Counter - Terrorism - The Hague International Centre for Counter - Terrorism - The Hague, november 2010 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.icct.nl/download/file/ICCT-Bakker-deGraaf-EM-Paper-Lone-Wolves.pdf>
- [48] KOLÁŘOVÁ, Michaela. Kdo jsou „zahraniční bojovníci“ a proč představují pro Evropu bezpečnostní hrozbu? In: *Zahraniční bojovníci hrozbou pro Evropu* [online]. Praha: Evropské hodnoty, 2014-10-09 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2014/10/FF.pdf>
- [49] Incidents Over Time. In: *Global Terrorism Database* [online]. Maryland: National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism, 2018 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z: https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?start_yearonly=2001&end_yearonly=2017&start_year=&start_month=&start_day=&end_year=&end_month=&end_day=&asmSelect0=&asmSelect1=&target=14&dtp2=all&success=yes&casualties_type=b&casualties_max=
- [50] TARČÁNI, Ondřej a Jan TVRDEK. Měkké cíle – aktuální problematika v boji proti terorismu. *Ochrana & Bezpečnost* [online]. Praha: Ochrana a bezpečnost o. s., 2016, V.(3) [cit. 2019-03-11]. ISSN 1805-5656. Dostupné z: http://ochab.ezin.cz/O-a-B_2016_C/2016_OaB_C_07_tvrdek-tarcani.pdf

- [51] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020* [online]. In: . Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2017 [cit. 2019-05-01].
Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/terorismus-web-dokumenty-dokumenty.aspx>
- [52] KALVACH, Zdeněk. *Základy ochrany měkkých cílů-metodika (1. verze)*. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2016 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z:
<https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>
- [53] *Global Counterterrorism forum* [online]. New York, ©2019 [cit. 2019-03-11].
Dostupné z: <https://www.thegctf.org/About-us/Contact>
- [54] GCTF. *Antalya Memorandum on the Protection of Soft Targets in a Counterterrorism Context*. In: *The GCTF Soft Target Protection Initiative* [online]. New York: Global Counterterrorism Forum, 2017 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:
<https://www.thegctf.org/Portals/1/Documents/Links/Meetings/2017/Twelfth%20GCTF%20Coordinating%20Committee%20Meeting/GCTF%20-%20Antalya%20Memorandum%20on%20the%20Protection%20of%20Soft%20Targets%20in%20a%20Counterterrorism%20Context.pdf?ver=2017-09-17-010844-720>
- [55] KELLIHER, Marybeth. *Protecting Public Spaces and Soft Targets*. *DipNote: U.S. Department of State Official Blog* [online]. September 7, 2018 [cit. 2019-03-11].
Dostupné z: <https://blogs.state.gov/stories/2018/09/07/en/protecting-public-spaces-and-soft-targets>
- [56] Ministerstvo vnitra ČR. *Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám*. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, © 2019 [cit. 2019-03-11]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/centrum-proti-terorismu-a-hybridnim-hrozbam.aspx>

- [57] Ministerstvo vnitra ČR. Start NCOZ a koordinace ochrany měkkých cílů. *Ministerstvo vnitra České republiky: Zpravodajství* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2019-03-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/start-ncoz-a-koordinace-ochrany-mekkych-cilu.aspx>
- [58] Overview of the GTD. *Global Terrorism Database* [online]. Maryland: National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism, © 2009-2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/about/>
- [59] EU Terrorism Situation & Trend Report. *Europol*[online]. The Netherlands: Europol, ©2019 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report>
- [60] WIRNITZER, Jan. Teror v Nice. Řidič nákladního auta zavraždil nejméně 80 lidí. *IDnes.cz* [online]. Praha: MAFRA, 14. července 2016 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nakladni-auto-najelo-dodavu-v-nice-jsou-hlaseni-zraneni.A160714_234147_zahranicni_jav
- [61] Útok v Barceloně. *Lidovky.cz* [online]. Praha: MAFRA, © 2019 [cit. 2019-04-08]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: <https://www.lidovky.cz/svet/utok-v-barcelone.B1006650/10>
- [62] WALT, Vivienne. Yet Another Terror Attack Leaves France Enraged. *Time*. New York, 2016, 15 - 16. ISSN 0040-781X.

- [63] Attack on Nice: Who was Mohamed Lahouaiej-Bouhlel? *BBC News* [online]. London: British Broadcasting Company, 19 August 2016 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-36801763>
- [64] Who are the Barcelona suspects? *BBC News* [online]. London: British Broadcasting Company, 22 August 2017 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-41005718>
- [65] Teroristé chtěli v Barceloně naložit velký nákladník výbušninou, neměli na něj ale řidičák. *Novinky.cz*[online]. Seznam.cz, 18. srpna 2017 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/446712-teroriste-chteli-v-barcelone-nalozit-velky-nakladak-vybusninou-nemeli-na-nej-ale-ridicak.html>
- [66] EUROZPRÁVY.CZ a ČTK. Bezpečnostní opatření v Nice byla dostatečná, uvedla inspekce. *EuroZprávy.cz* [online]. Praha: INCORP, a.s., 27. července 2016 [cit. 2019-04-08]. ISSN 2336-257X. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/163656-bezpecnostni-opatreni-v-nice-byla-dostatecna-uedla-inspekce/>
- [67] KERN, Soeren. Španělsko: Atentátům v Barceloně šlo předejít. *Gatestone institute: International policy council* [online]. Gatestone Institute, 22. srpna 2017 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://cs.gatestoneinstitute.org/11964/spanelsko-atentatum-barcelone>
- [68] EUROZPRÁVY.CZ a ČTK. Španělsko zvyšuje bezpečnostní opatření v Barceloně, v ulicích bude více civilistů. *EuroZprávy.cz* [online]. Praha: INCORP, a.s., 23. srpna 2017 [cit. 2019-04-08]. ISSN 2336-257X. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/199091-spanelsko-zvysuje-bezpecnostni-opatreni-v-barcelone-v-ulicich-bude-vice-policistu/>

- [69] TE-SAT 2018: Terrorism Situation and Trend Report. In: *Europol* [online]. The Netherland, 2018 [cit. 2019-05-01]. DOI: 10.2813/00041. ISBN 978-92-95200-91-3. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report#fndtn-tabs-0-bottom-2>
- [70] TOMÁNEK, Jiří. *Problematika ochrany měkkých cílů před teroristickým útokem* [online]. Zlín, 2015 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/33867/tománek_2015_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Dora Lapková.
- [71] PROUZA, Tadeáš. Evropa terorismus vymýtila? Expertka prozradila, co se v tuto chvíli děje. *EuroZprávy.cz*[online]. Praha: INCORP, a.s., 20. prosince 2018 [cit. 2019-05-01]. ISSN 2336-257X. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/243736-evropa-terorismus-vymytila-expertka-prozradila-co-se-v-tuto-chvili-deje/>
- [72] NOVÁK, Libor. Francie, Německo, Británie, Belgie...Proč se Česko teroristickým útokům vyhýbá? *EuroZprávy.cz*[online]. Praha: INCORP, a.s., 6. ledna 2019 [cit. 2019-05-01]. ISSN 2336-257X. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/245130-francie-nemecko-britanie-belgie-proc-se-cesko-teroristickym-utokum-vyhyba/>
- [73] Barcelona Terror Attack Questions. In: *Veater Ecosan: "The World About Us"* [online]. 18 August 2017 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <http://veaterecosan.blogspot.com/2017/08/barcelona-terror-attack-questions.html>
- [74] Map: Nice truck attack leaves dozens dead. In: *The Globe And Mail* [online]. July 14, 2016 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:

<https://www.theglobeandmail.com/partners/map-nice-truck-attack-leaves-dozens-dead/article30932649/>

- [75] Titan Security Bollards. In: *Ameristar Perimeter Security* [online]. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:
<https://www.ameristarsecurity.com/en/site/ameristarsecuritycom/products/retractable-bollards/titan-automatic-security-bollard/>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Pyramidové uspořádání teroristické organizace. [Vlastní zdroj].....	24
Obrázek 2 Síťové uspořádání organizace al-Kaida, jejich přidružených organizací a hnutí. [Vlastní zdroj]	25
Obrázek 3 Trend vývoje útoků proti měkkým cílům v letech 2001–2017. [48]....	30
Obrázek 4 Celkový počet všech zmařených, neúspěšných a dokončených teroristických útoků v porovnání s celkovým počtem provedených teroristických útoků na měkké cíle. [Vlastní zdroj].....	41
Obrázek 5 Porovnání počtu teroristických útoků na měkké cíle a jejich obětí. [Vlastní zdroj]	42
Obrázek 6 Přehled preferovaných zbraní pro provedení teroristického útoku. [Vlastní zdroj]	43
Obrázek 7 Počty útoků podle ideologické motivace v letech 2011–2017. [Vlastní zdroj].....	43
Obrázek 8 Počet útoků na jednotlivé měkké cíle v letech 2011–2017. [Vlastní zdroj].....	45
Obrázek 9 Počet útoků v jednotlivých zemích EU v jednotlivých sledovaných letech. [Vlastní zdroj]	46
Obrázek 10 Počet zraněných osob v jednotlivých zemích EU. [Vlastní zdroj].....	47
Obrázek 11 Počet usmrcených osob v jednotlivých zemích EU. [Vlastní zdroj]..	49

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 Komparace základních parametrů útoků. [60][61][62].....	51
Tabulka 2 Komparace útočníků, jejich vlastností a motivace. [60][63][64]	53
Tabulka 3 Komparace teroristických organizací hlásících se k útoku. [60][61][63][64].....	55
Tabulka 4 Komparace příprav na jednotlivé teroristické útoky. [63][64][66].....	56
Tabulka 5 Komparace bezpečnostních opatření proti podobným útokům na daných místech. [60][61][66][67].....	57
Tabulka 6 Komparace způsobu provedení teroristických útoků. [60][61][63][64]	59
Tabulka 7 Komparace reakcí bezpečnostních složek a orgánů veřejné správy po útoky. [60][61][64].....	60
Tabulka 8 Komparace Reakce bezpečnostních složek a orgánů veřejné správy s odstupem času. [60][61][68].....	62
Tabulka 9 SWOT analýza zabezpečení měkkých cílů. [Vlastní zdroj].....	64

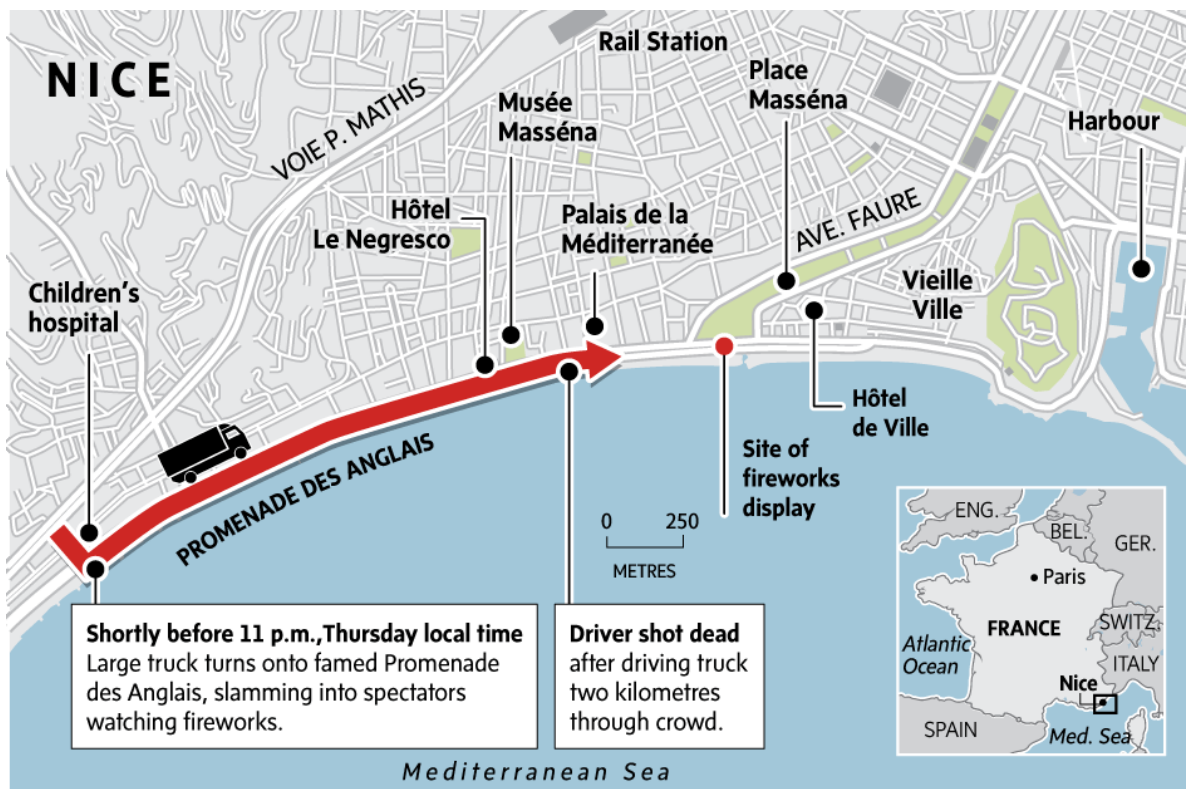
12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Dráha útočníka na turistické třídě La Rambla ve Španělsku. [73]	96
Příloha 2 Dráha útočníka na Anglické promenádě v Nice ve Francii. [74].....	96
Příloha 3 Aktivované zatahovatelne patníky. [75]	97

Příloha 1 Dráha útočníka na turistické třídě La Rambla ve Španělsku. [73]

Příloha 2 Dráha útočníka na Anglické promenádě v Nice ve Francii. [74]

Příloha 3 Aktivované zatahovatelé patníky. [75]

